

BU SAYIMIZDA

Xalqa və dövlətə layiqli xidmət nümunəsi

Ən böyük mükafatı xalqın ona olan sevgisi, inamı və etimadındır

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın fəaliyyətinin kökündə mənsub olduğu xalqa sevgi dayanır. Vətəninə və xalqına sonsuz məhəbbətinə görə onu hamı sevir. O, doğma Azərbaycanın ən böyük təəssübkeşlərindən biri, xalqımızın xoşbəxt gələcəyinə hesablanan bir çox layihələrin müəllifidir.

Səh. 2

İmtahan sessiyası onlayn-test üsulu ilə təşkil olunub

Avqustun 26-dan Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasında 2019/2020-ci tədris ilinin yaz semestrinin onlayn imtahan sessiyasına qoşula bilməyən və ya akademik borcu yaranmış "Gəmi sürücülüyü" və "Gəmi mexanikası" fakültələrinin 35 tələbəsi üçün icmal müəhazirələr keçilmədən imtahan sessiyası başlayıb.

Səh. 3

ASCO-nun təyinatından asılı olmayaraq bütün gəmiləri mütəmadi dezinfeksiya edilir

Nazirlər Kabinetinin "Azərbaycanda yeni koronavirus xəstəliyinin yayılmasının qarşısının alınmasına dair fəaliyyət planı"nın icrasını təmin etmək məqsədi ilə "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" QSC (ASCO) profilaktik tədbirləri davam etdirir.

Səh. 4

"Xəzərdənizlayihə ETİ" "ISO 9001:2015" beynəlxalq keyfiyyət sertifikatı alıb

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" QSC-nin (ASCO) Xəzər Dəniz Nəqliyyat Layihə-Axtarış və Elmi-Tədqiqat İnstitutu ("Xəzərdənizlayihə ETİ") "ISO 9001:2015" Keyfiyyət İdarəetmə Sistemi standartına uyğun olduğunu təsdiq edən sertifikatı layiq görüldü.

Səh. 5

Qazaxıstanda vətəndaşlarımızın gəmi ilə Azərbaycana təxliyəsi davam edir

Xaricdə olan Azərbaycan vətəndaşlarının ölkəyə gətirilməsi istiqamətində tədbirlər davam etdirilir. Koronavirus (COVID-19) pandemiyasının yayılma təhlükəsi səbəbindən sərhadların bağlanması

sına görə müvəqqəti olaraq (xidməti və şəxsi səfərlər ilə əlaqədar) Qazaxıstanda qalan daha 70 vətəndaşımız ölkəmizə təxliyə edilib.

Səh. 7

"Səbail" təcrübəli qolkipər ilə mövsümün sonunadək müqavilə imzalayıb

Futbol üzrə Azərbaycan milli komandasının sabiq qapıçısı Kamran Ağayevin klubsuz günləri başa çatıb. Təcrübəli qolkipər paytaxtın "Səbail" klubuna keçib.

Səh. 8

Prezident İlham Əliyev: "Dəniz Kuboku" yarışları bütün iştirakçı ölkələr arasında əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinə xidmət edəcəkdir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev avqustun 25-də Rusiya Federasiyasının Müdafiə naziri Sergey Şoyqunun başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

AZƏRTAC Prezident İlham Əliyevin və Müdafiə naziri Sergey Şoyqunun görüşdəki çıxışından bəzi məqamları təqdim edir.

Prezident İlham Əliyev: "Bu gün Bakıda Ordu Oyunlarının bir hissəsi olan "Dəniz Kuboku" yarışları açılır. Bildiyiniz kimi, Azərbaycan ənənəvi olaraq Ordu

Oyunlarında iştirak edir və ənənəvi olaraq "Dəniz Kuboku" yarışlarına ev sahibliyi edir. Düşünürəm ki, bu yarışlar bundan sonra da həmin yarışlarda iştirak edən bütün ölkələr arasında əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinə xidmət edəcəkdir".

"Bizim tankçılar tank biatlonunda iştirak edirlər. Bu, görüşmək və hərbi sahədə əməkdaşlığımızın perspektivi ilə bağlı məsələlər barədə fikir mübadiləsi aparmaq üçün yaxşı imkandır".

"Lap yaxın günlərdə Rusiya Prezidenti Vladimir Vladimiroviç Putin ilə

telefon söhbətimiz olub. Söhbət zamanı biz regional təhlükəsizliklə, regional problemlərlə bağlı məsələləri müzakirə etdik".

X X X

Müdafiə naziri Sergey Şoyqu: "Mənim üçün Azərbaycana səfər həmişə fikir mübadiləsi aparmaq və regional təhlükəsizlik məsələlərini, həmçinin bizim hərbi və hərbi-texniki əməkdaşlığımızla bağlı məsələləri müzakirə etmək üçün yaxşı fürsətdir. Burada prezidentlə məruzə etməli, müzakirə olunmalı məsələlər var".

"Dünən Azərbaycan heyəti start götürdü. Biz onu müşahidə edirdik. Heyət heç də pis start götürmədi. Mən tank biatlonunu nəzərdə tutaram. Azərbaycan komandası qalan yarışlarda da kifayət qədər yaxşı çıxış edir. Mən bu komandaya uğurlar arzu edirəm".

"Bizi sevindirməyə bilməz ki, Azərbaycan və onun komandası ənənəvi olaraq Xəzərdə keçirilən yarışlara ev sahibliyi edir. Bu yarışlar həmişə yüksək səviyyədə keçirilir. Ona görə ki, burada ənənəvi qonaqpərvərlik və bu yarışların təşkili, əlbəttə, ən yüksək səviyyədədir".

"Dəniz kuboku" beynəlxalq müsabiqəsinin açılış mərasimi keçirilib

Avqustun 25-də Azərbaycan Hərbi Dəniz Qüvvələrinin bazasında "Dəniz kuboku" beynəlxalq müsabiqəsinin açılış mərasimi keçirilib.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən bildirilib ki, tədbirdə Azərbaycanın Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov, Rusiyanın Müdafiə naziri ordu generalı Sergey Şoyqu və digər qonaqlar iştirak ediblər.

Əvvəlcə qonaqlar ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin Hərbi Dəniz Qüvvələri qarşısında ucaldılan abidəsi önünə gül dəstələri qoyaraq öz ehtiramlarını bildiriblər.

Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Z.Həsənov mərasim iştirakçılarını və qonaqları salamlayaraq, "Dəniz kuboku" beynəlxalq müsabiqəsinin açıq elan edib.

Rusiyanın Müdafiə naziri ordu generalı S.Şoyqu tədbirin yüksək səviyyədə təşkilinə görə minnətdarlığını bildirib.

Xalqa və dövlətə layiqli xidmət nümunəsi

Ən böyük mükafatı xalqın ona olan sevgisi, inamı və etimadındır

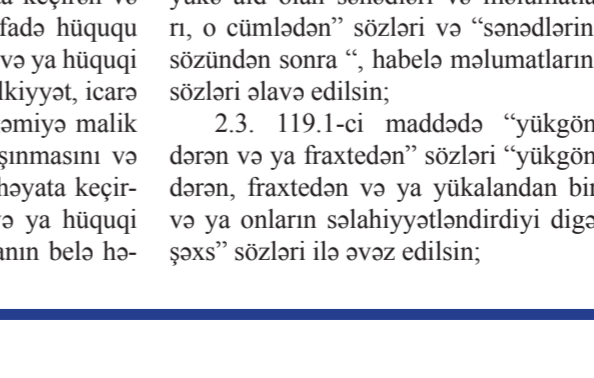
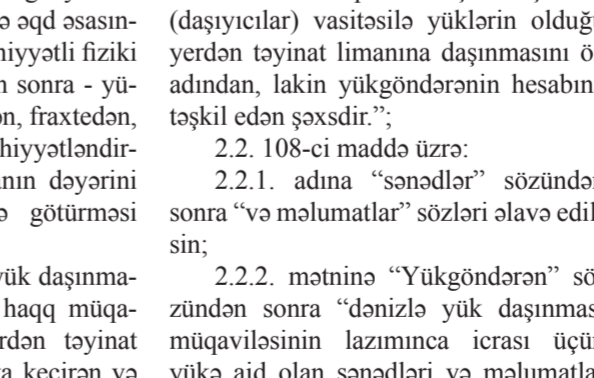
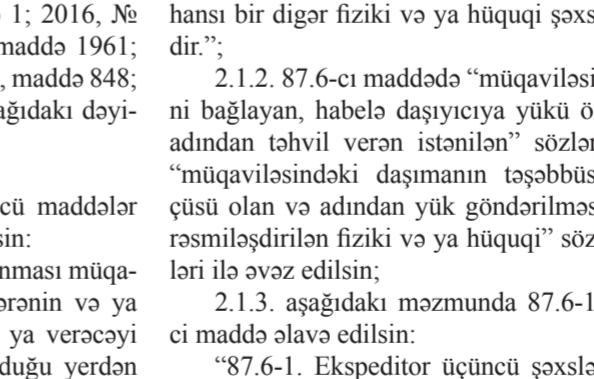
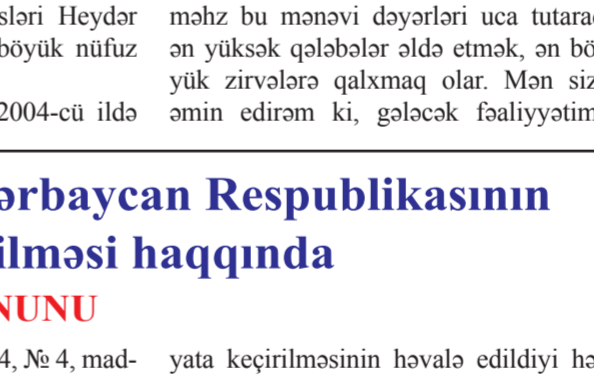
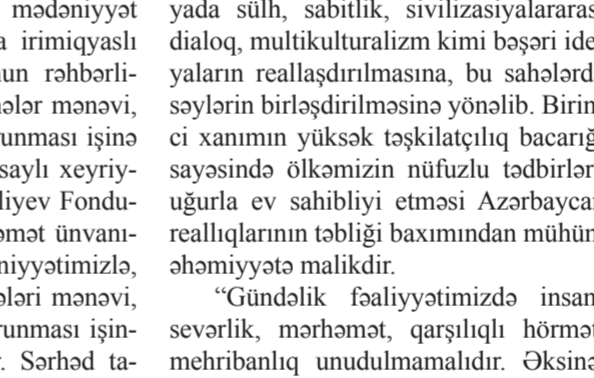
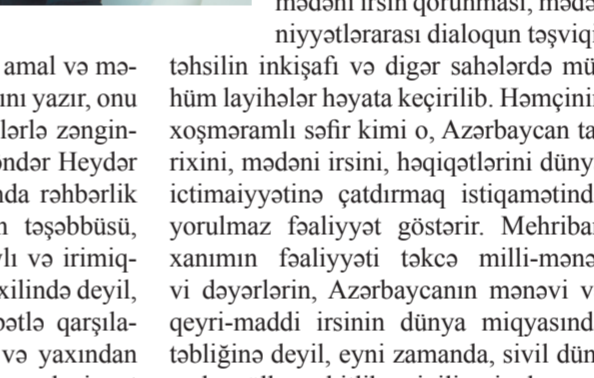
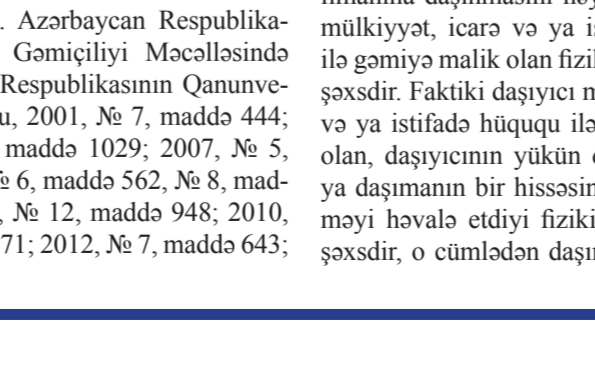
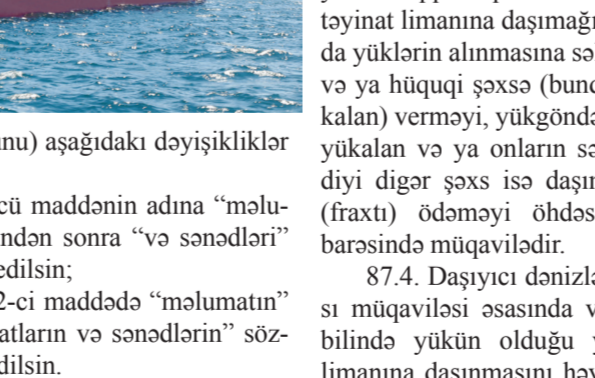
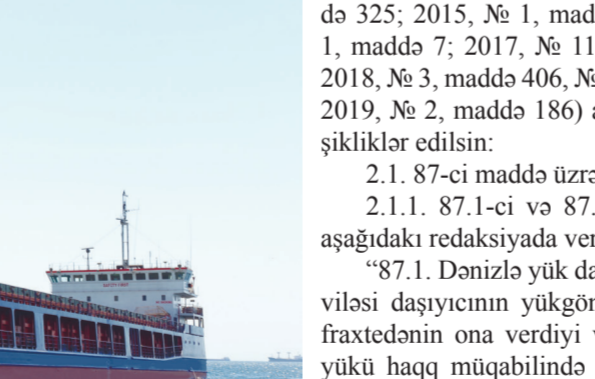
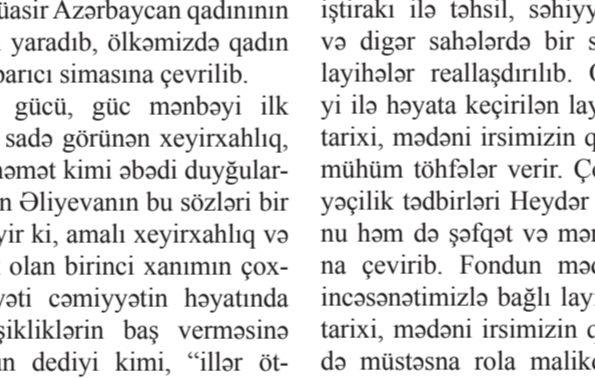
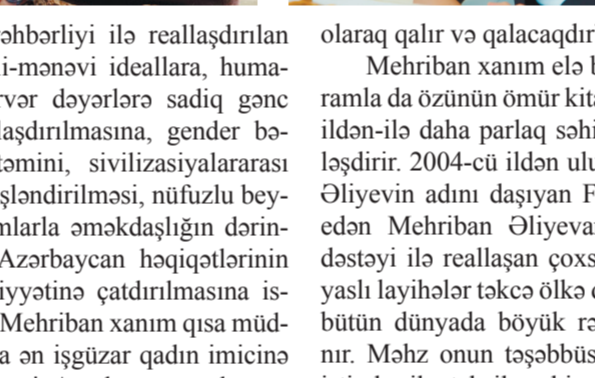
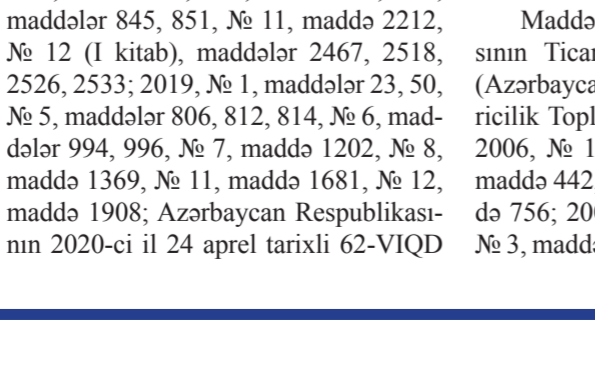
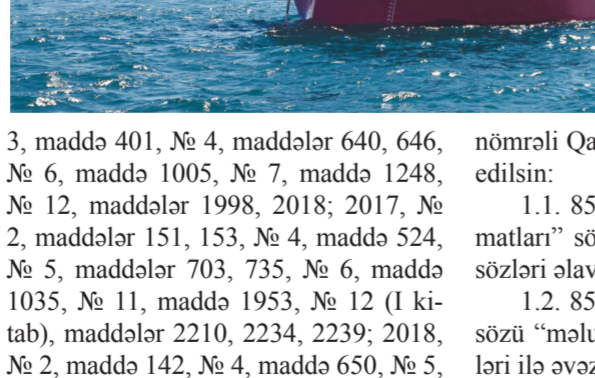
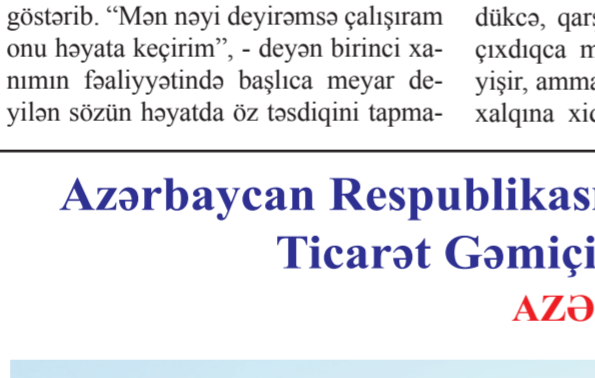
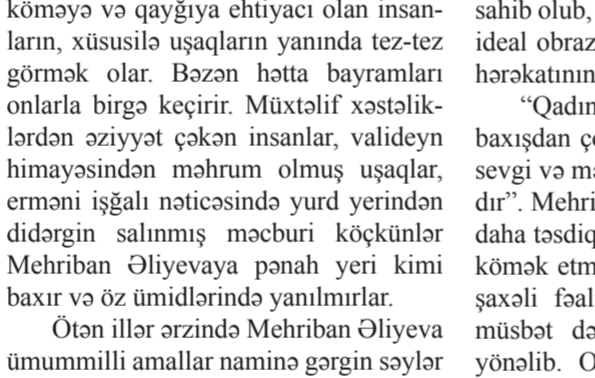
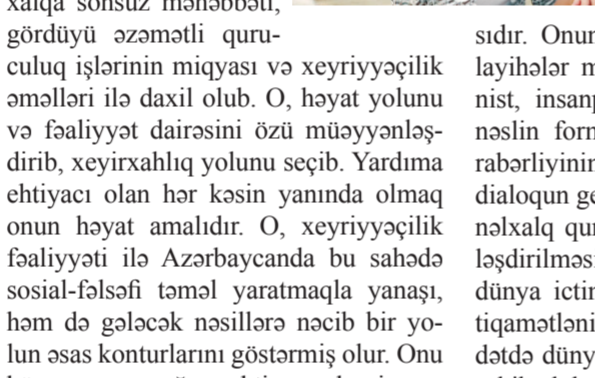
Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın fəaliyyətinin kökündə mənsub olduğu xalqa sevgi dayanır. Vətəninə və xalqına sonsuz məhəbbətinə görə onu hamı sevir. O, doğma Azərbaycanın ən böyük təassübkeşlərindən biri, xalqımızın əslən hesabına hesablanmış bir çox layihələrin müəllifidir. Birinci xanım adını şərafətə daşımaq, dünya birliyində Azərbaycanın mövqeyini hər zaman qorumaq, uşaqların böyüyə qədər hamının qayğısına qalmaq, cəmiyyətimizdəki problemlərin həllinə öz qatıyətini və cəsarətini ilə nail olmaq... Bir sözlə, son dərəcə məsuliyyətli, həm də gərgin fəaliyyət sferası... Bütün bunlar Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın həyatının mənası, həm də maraqlı anları və məqamlarıdır.

Avqustun 26-sı Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın ad günü idi. Birinci xanım Mehriban Əliyevanın ictimai-siyasi fəaliyyətini səciyləndirən bəzi məqamlara nəzər salaq.

Azərbaycanı beynəlxalq aləmdə siddiq-ürəkədən təbliğ edən, siyasəti mərhəmət və şəfqət kimi bəşəri dəyərlərlə zənginləşdirən, hər bir sahədə xoş məramı ilə fərqlənən Mehriban Əliyeva Vətəninin tərəqqisinə xidmət edir, ölkəsinin mədəniyyətinin, təhsilinin, səhiyyəsinin, idmanın inkişafına çalışır, sabahının qayğısına qalır.

Tamir insana yer ola bilər, ona gözəl tale qismət edə bilər, amma o, tam kamilliyə xalqın alqışı, duası ilə çatır. Mehriban Əliyevanın Vətənə, xalqa xoşməramlı xidmət əməlinin dəyişməz qalması təsadüfi deyil. Həyat prinsipləri ləyaqət, mərhəmət, intellekt və mehribanlıqla Azərbaycanın Birinci vitse-prezidentinin dövlətimizin möhkəmlənməsi yolunda apardığı ideoloji mübarizəsinə, ümumən gördüyü işlərə nəzər yetirdikdə bu xidmətin miqyasını təsəvvür etmək, ölkənin və xalqın həyatında yeniliklərə müşayiət olunan inkişafını görmək, duymaq elə də çətin deyil. Onun humanizm, mərhəmət və nəciblik kimi ali mənəvi keyfiyyətlərindən irəli gələn əzmkar və çoxşaxəli fəaliyyətinin təməlinə məhz xalqa layiqli xidmət dayanır.

"Həyatda hər bir kəsin yerini və tale-

məhz bu prinsiplər əsasında qurmağa çalışacağıam. Ölkəmizin və xalqımızın maraqlarını hər şeydən üstün tutacağıam, Azərbaycana layiqincə xidmət etməyə çalışacağıam".

Bu fikirləri Mehriban Əliyeva Birinci vitse-prezident kimi ilk çıxışında deyib. 2017-ci il fevralın 21-də Mehriban Əliyevanın Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti vəzifəsinə təyin edilməsi onun zəngin fəaliyyətinin və təşkilatçılıq bacarığının möntəqə natiqəsi kimi dəyərləndirilir.

Azərbaycanın iqtisadi inkişafı və xalqımızın rifahı namına milli məqsədlərə nail olmaqla bağlı üzərinə nəcib missiya və yeni öhdəliklər götürən Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva elə fəaliyyətinin ilk tədbirlərini yəni də humanist missiyaya köklədi. O, diqqətini cəmiyyətin ən çox yarıma və dəstəyə ehtiyacı olan hissəsinə - qaçqın və məcburi köçkünlərin sosial problemlərinin həllinə, həyat şəraitlərinin yaxşılaşdırılmasına yönəldi. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti bu kateqoriyadan olan insanları üçün yeni qəsəbələrin tikilməsini, işsiz yığılması massivlərinin salınmasını diqqət mərkəzində saxlayaraq bu məsələyə daha çox ictimai dəstəyi təmin etdi. Ötən illər göstərdi ki, Mehriban Əliyevanın rəhbərliyi ilə həyata keçirilən çoxsaylı layihələr nədirliyi, orijinallığı ilə seçilir, kompleks xarakter daşıyır. Ən başlıcası, Mehriban xanımın qısa zaman kəsiyində bu qədər işin öhdəsindən bəca-nqla və yaradıcı şəkildə gəlməsi insanlarda dərin ehtiram hissi doğurur.

Mehriban Əliyevanın çoxşaxəli və xoşməramlı fəaliyyəti həm Azərbaycanda, həm də beynəlxalq miqyasda yüksək qiymətləndirilir. O, insanları sevənlərinin özünü sevdirir. Sadəliyi və xeyirxahlığı ilə sevgi qazanıb və bu sevgi dünyanın da diqqətini cəlb edib. Dünya Mehriban xanımın insan sevgisi ilə dolu ürəyinə heyran qalıb, onun təassübkeşliyi, xeyir-duası, dəstəyi ilə həyata keçirilən global layihələri alqışlayır.

Böyük və nadir insanlar doğulduqları andan ömrünün sonuna qədər yüksək və ali missiyanın daşıyıcıları olurlar. Belə insanların ömrü yorulmadan, dayanmadan böyük bir məqsədə xidmət edir və əbədi mübarizəyə həsr olunur. Mehriban Əliyevanı xalqımıza ən çox sevdiyini isə onun prinsipləridir. Bu prinsiplərin əsasında çox sadə bir ideya dayanır: insanlara yaxşılıq etmək.

Azərbaycanın birinci xanımının bu günədək layiq görüldüyü çoxsaylı beynəlxalq mükafat və təltiflərin bir qismi onun UNESCO-nun və ISESCO-nun xoşməramlı səfiri kimi gördüyü işlər, mədəniyyətlərarası dialoqa verdiyi töhfələrlə bağlıdır. Eyni zamanda, Mehriban Əliyeva mədəniyyətin təbliği və beynəlxalq mədəniyyət mübadiləsi, elm, səhiyyə, idman, təhsil, texnologiya və ekologiyamızın inkişafı işinə verdiyi töhfələrə, həmçinin ictimai, sosial və mədəni həyatda fəal iştirakına, mədəniyyətimizin dünyada təbliği sahəsində əvəzsiz xidmətlərinə, ümumdünya mədəni irsinin qorunub saxlanması işinə hərtərəfli dəstəyinə, sosial ədalət və humanizm prinsiplərinə sadiqliyinə görə çoxlu beynəlxalq mükafatlarla layiq görülüb. Mehriban xanım isə hesab edir ki, ən böyük mükafatı xalqın ona olan sevgisi, inamı və etimadındır.

yini tarix müəyyənləşdirir. Odur ki, nə böyük, nə də kiçik rollar olmur. Öz həyat kitabını yazmağa ancaq sənin şəxsi və dərk edilmiş məsuliyyətin imkan verir. Kimsənsə elə də olmasın. Bax, bu-dur bizim həyatımız!",

- deyən Mehriban Əliyeva Azərbaycan tarixində xalqa sonsuz məhəbbəti, gördüyü əzəmətli quruculuq işlərinin miqyası və xeyriyyəçilik əməlləri ilə daxil olub. O, həyat yolunu və fəaliyyət dairəsini özü müəyyənləşdirib, xeyirxahlıq yolunu seçib. Yardımçı ehtiyacı olan hər kəsin yanında olmaq onun həyat amalıdır. O, xeyriyyəçilik fəaliyyəti ilə Azərbaycanda bu sahədə sosial-fəlsəfi təməl yaratmaqla yanaşı, həm də gələcək nəsillərə nəcib bir yolun əsas konturlarını göstərmiş olur. Onun köməyə və qayğıya ehtiyacı olan insanların, xüsusilə uşaqların yanında tez-tez görünür. Bəzən hətta bayramları onlarla birgə keçirir. Müxtəlif xostliklərdən əziyyət çəkən insanlar, valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar, erməni işğalı nəticəsində yurd yerindən didərgin salınmış məcburi köçkünlər Mehriban Əliyevaya panah yerini kimi baxır və öz ümidlərində yanılırlar.

Ötən illər ərzində Mehriban Əliyeva ümummilli amallar namına gərgin sayılır göstərmiş. "Mən nəyi deyirəmsə çalışıram onun həyata keçirilməsinə", - deyən birinci xanımın fəaliyyətində başlıca meyar deyilən sözün həyatda öz təsdiqini tapma-

sıdır. Onun rəhbərliyi ilə reallaşdırılan layihələr milli-mənəvi ideallara, humanist, insanpərvər dəyərlərə sadiq gənc nəslin formalaşdırılmasına, gender bərabərliyinin təmini, sivilizasiyalararası dialoqun genişləndirilməsi, nüfuzlu beynəlxalq qurumlarla əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi, Azərbaycan haqqıqlarını dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasına istiqamətlənib. Mehriban xanım qısa müddətdə dünyada böyük rəğbətə qarsıdır. Məhz onun təşəbbüsü və yaxından iştirakı ilə təhsil, səhiyyə, mədəniyyət və digər sahələrdə bir sıra irimiqyaslı layihələr reallaşdırılıb. Onun rəhbərliyi ilə həyata keçirilən layihələr mənəvi, tarixi, mədəni irsimizin qorunması işinə mühüm töhfələr verir. Çoxsaylı xeyriyyəçilik tədbirləri Heydər Əliyev Fondunu həm də şəfqət və mərhəmət ünvanına çevirir. Fondun mədəniyyətimizlə, incəsənətimizlə bağlı layihələri mənəvi, tarixi, mədəni irsimizin qorunması işində müstəsna rola malikdir. Sərhəd tanımayan xeyirxah təşəbbüsləri Heydər Əliyev Fonduna dünyada böyük nüfuz qazandırır.

Mehriban Əliyevanın 2004-cü ildə

olaraq qalır və qalacaqdır".

Mehriban xanım elə bu amal və məramla da özünün ömür kitabını yazır, onu ildən-ildə daha parlaq səhifələrlə zənginləşdirir. 2004-cü ildən ulu öndər Heydər Əliyevin adını daşıyan Fonda rəhbərlik edən Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü, dəstəyi ilə reallaşan çoxsaylı və irimiqyaslı layihələr təkcə ölkə daxilində deyil, bütün dünyada böyük rəğbətə qarsıdır. Məhz onun təşəbbüsü və yaxından iştirakı ilə təhsil, səhiyyə, mədəniyyət və digər sahələrdə bir sıra irimiqyaslı layihələr reallaşdırılıb. Onun rəhbərliyi ilə həyata keçirilən layihələr mənəvi, tarixi, mədəni irsimizin qorunması işinə mühüm töhfələr verir. Çoxsaylı xeyriyyəçilik tədbirləri Heydər Əliyev Fondunu həm də şəfqət və mərhəmət ünvanına çevirir. Fondun mədəniyyətimizlə, incəsənətimizlə bağlı layihələri mənəvi, tarixi, mədəni irsimizin qorunması işində müstəsna rola malikdir. Sərhəd tanımayan xeyirxah təşəbbüsləri Heydər Əliyev Fonduna dünyada böyük nüfuz qazandırır.

Mehriban Əliyevanın 2004-cü ildə

UNESCO-nun, 2006-cı ildə ISESCO-nun xoşməramlı səfiri seçilməsi həm də Azərbaycan mədəniyyəti üçün tarixi nailiyyət, əlamətdar hadisələrdir. Bu, Azərbaycanın zəngin maddi və qeyri-maddi mədəni irsi nümunələrinin dünyada tanınmasına yeni üfəqlər açılması demək idi. Onun himayəsi ilə UNESCO çərçivəsində mədəni irsin qorunması, mədəniyyətlərarası dialoqun təşviqi, təhsilin inkişafı və digər sahələrdə mühüm layihələr həyata keçirilib. Həmçinin xoşməramlı səfir kimi o, Azərbaycan tarixini, mədəni irsini, haqqıqlarını dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq istiqamətində yorulmaz fəaliyyət göstərir. Mehriban xanımın fəaliyyəti təkcə milli-mənəvi dəyərlərin, Azərbaycanın mənəvi və qeyri-maddi irsinin dünya miqyasında təbliğinə deyil, eyni zamanda, sivil dünyada sülh, sabitlik, sivilizasiyalararası dialoq, multikulturalizm kimi bəşəri ideyaların reallaşdırılmasına, bu sahələrdə sayların birləşdirilməsinə yönəlib. Birinci xanımın yüksək təşkilatçılıq bacarığı sayəsində ölkəmizin nüfuzlu tədbirlərə uğurla ev sahibliyi etməsi Azərbaycan realitətlərinin təbliği baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir.

"Gündəlik fəaliyyətimizdə insan-sevərlik, mərhəmət, qarşılıqlı hörmət, mehribanlıq unudulmamalıdır. Əksinə, məhz bu mənəvi dəyərləri uca tutaraq ən yüksək qələbələr əldə etmək, ən böyük zirvələrə qalxmaq olar. Mən sizi əmin edirəm ki, gələcək fəaliyyətimizi

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Ticarət Gəmiçiliyi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU

3, maddə 401, № 4, maddələr 640, 646, № 6, maddə 1005, № 7, maddə 1248, № 12, maddələr 1998, 2018, 2017, № 2, maddələr 151, 153, № 4, maddə 524, № 5, maddələr 703, 735, № 6, maddə 1035, № 11, maddə 1953, № 12 (1 kitab), maddələr 2210, 2234, 2239; 2018, № 2, maddə 142, № 4, maddə 650, № 5, maddələr 845, 851, № 11, maddə 2212, № 12 (1 kitab), maddələr 2467, 2518, 2526, 2533; 2019, № 1, maddələr 23, 50, № 5, maddələr 806, 812, 814, № 6, maddələr 994, 996, № 7, maddə 1202, № 8, maddə 1369, № 11, maddə 1681, № 12, maddə 1908; Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il 24 aprel tarixli 62-VIQD

nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 853-cü maddənin adına "məlumatlar" sözdündən sonra "və sənədləri" sözləri əlavə edilsin;

1.2. 853.2-ci maddədə "məlumatın" sözü "məlumatların və sənədlərin" sözləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 2. Azərbaycan Respublikasının Ticarət Gəmiçiliyi Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 7, maddə 444; 2006, № 12, maddə 1029; 2007, № 5, maddə 442, № 6, maddə 562, № 8, maddə 756; 2009, № 12, maddə 948; 2010, № 3, maddə 171; 2012, № 7, maddə 643;

2013, № 3, maddə 214; 2014, № 4, maddə 325; 2015, № 1, maddə 1; 2016, № 1, maddə 7; 2017, № 11, maddə 1961; 2018, № 3, maddə 406, № 5, maddə 848; 2019, № 2, maddə 186) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 87-ci maddə üzrə:

2.1.1. 87.1-ci və 87.4-cü maddələr aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"87.1. Dənizlə yük daşınması müqaviləsi daşıyıcının yükqöndərəninin və ya fraxtedonun ona verdiyi və ya verəcəyi yükü haqq müqabilində olduğu yerdən təyinat limanına daşınması və qəd əsasında yüklərin alınmasına səlahiyyətli fiziki və ya hüquqi şəxsə (bundan sonra - yükalan) verməyi, yükqöndərən, fraxtedon, yükalan və ya onları səlahiyyətləndirdiyi digər şəxs isə daşınmanın dəyərini (fraxt) ödəməyi öhdəsinə götürməsi barəsində müqavilədir.

87.4. Daşıyıcı dənizlə yük daşınması müqaviləsi əsasında və haqq müqabilində yükün olduğu yerdən təyinat limanına daşınmasını həyata keçirən və mülkiyyət, icarə və ya istifadə hüququ ilə gəmiyə malik olan fiziki və ya hüquqi şəxsdir. Faktiki daşıyıcı mülkiyyət, icarə və ya istifadə hüququ ilə gəmiyə malik olan, daşıyıcının yükün daşınmasını və ya daşınmanın bir hissəsini həyata keçirməyi həvalə etdiyi fiziki və ya hüquqi şəxsdir, o cümlədən daşınanın belə ha-

yata keçirilməsinin həvalə edildiyi hər hansı bir digər fiziki və ya hüquqi şəxsdir."

2.1.2. 87.6-cı maddədə "müqaviləsinə bağlayan, habelə daşıyıcıya yükü öz adından təhvil verən istənilən" sözləri "müqaviləsindəki daşınmanın təşəbbüsçüsü olan və adından yük göndərilməsi rəsmiləşdirilən fiziki və ya hüquqi" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.1.3. aşağıdakı maddədə 87.6-1-ci maddə əlavə edilsin:

"87.6-1. Ekspeditor üçüncü şəxslər (daşıyıcılar) vasitəsilə yüklərin olduğu yerdən təyinat limanına daşınmasını öz adından, lakin yükqöndərəninin hesabına təşkil edən şəxsdir."

2.2. 108-ci maddə üzrə:

2.2.1. adına "sənədlər" sözdündən sonra "və məlumatlar" sözləri əlavə edilsin;

2.2.2. mətninə "Yükqöndərən" sözdündən sonra "dənizlə yük daşınması müqaviləsinin lazımlıca icrası üçün yükü aid olan sənədləri və məlumatları, o cümlədən" sözləri və "sənədlərin" sözləri sonra "habelə məlumatların" sözləri əlavə edilsin;

2.3. 119.1-ci maddədə "yükqöndərən və ya fraxtedon" sözləri "yükqöndərən, fraxtedon və ya yükalandan biri və ya onları səlahiyyətləndirdiyi digər şəxs" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.4. 127-ci maddənin birinci cümləsinə "fraxtedon" sözdündən sonra "və ya onların səlahiyyətləndirdiyi digər şəxs" sözləri və ikinci cümləsinə "yükalan" sözdündən sonra "və ya onun səlahiyyətləndirdiyi digər şəxs" sözləri əlavə edilsin;

2.5. 313-cü maddə üzrə:

2.5.1. adına "Daşıyıcıya" sözdündən sonra "və ekspeditora" sözləri əlavə edilsin;

2.5.2. aşağıdakı maddədə 313.4-cü maddə əlavə edilsin:

"313.4. Ekspeditora qarşı iddia qaldırılmazdan əvvəl ona yazılı formada pretenziya verilməsi məcburidir";

2.6. 316-cı maddənin mətninə "daşıyıcıya" sözdündən sonra "və ya ekspeditora" sözləri əlavə edilsin;

2.7. 317-ci maddə üzrə:

2.7.1. 317.1-ci maddədə "Daşıyıcı" sözdündən sonra "və ya ekspeditor" sözləri əlavə edilsin;

2.7.2. aşağıdakı maddədə 317.3-cü maddə əlavə edilsin:

"317.3. Ekspeditor pretenziyanı rədd etdikdə və ya qismən qəbul etdikdə, yaxud bir ay müddətində pretenziyaya cavab vermədikdə, ona qarşı məhkəmədə iddia qaldırılabilir";

2.8. aşağıdakı maddədə 318.2.3-1-ci maddə əlavə edilsin:

"318.2.3-1. ekspeditora qarşı yaranan tələblər üzrə - iddia qaldırmaq hüququ yarandıqı andan";

İlham Əliyev,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 31 may 2020-ci il.

İmtahan sessiyası onlayn-test üsulu ilə təşkil olunub

Avqustun 26-dan Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasında 2019/2020-ci tədris ilinin yaz semestrinin online imtahan sessiyasına qoşula bilməyən və ya akademik borcu yaranmış "Gəmi sürücülüyü" və "Gəmi mexanikası və elektromexanikası" fəhriyyətlərini 35 tələbəsi üçün icmal müəhazirələr keçilmədən imtahan sessiyası başlayıb.

Xatırladaq ki, imtahan sessiyası koronavirus (COVID-19) pandemiyasının ölkənin təhsil müəssisələrində təhsil prosesinə mənfi təsirinə aradan qaldırılması ilə bağlı bəzi tədbirlər barədə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 19 may tarixli 179 nömrəli qərarı, Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin 20 may 2020-ci il tarixli 01-11-522/15 nömrəli məktubundakı tövsiyələri və ADDA Elmi Şurasının 31 may 2020-ci il tarixli 8 nömrəli iclasının qərarına uyğun olaraq onlayn-test üsulu ilə təşkil olunur.

Yaxınlarda ki, imtahan sessiyası koronavirus (COVID-19) pandemiyasının ölkənin təhsil müəssisələrində təhsil prosesinə mənfi təsirinə aradan qaldırılması ilə bağlı bəzi tədbirlər barədə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 19 may tarixli 179 nömrəli qərarı, Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin 20 may 2020-ci il tarixli 01-11-522/15 nömrəli məktubundakı tövsiyələri və ADDA Elmi Şurasının 31 may 2020-ci il tarixli 8 nömrəli iclasının qərarına uyğun olaraq onlayn-test üsulu ilə təşkil olunur.

Astara terminalında yüklərin ortalama gündəlik daşınması 1529 ton və ya 30 vaqon təşkil edib

"Şimal-Cənub" və "Cənub-Qərb" Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizləri vasitəsilə tranzit rejimində Azərbaycan ərazisi ilə nəql edilən yüklərin həcmi Astara yük terminalında 7 ay ərzində 220 min 358 ton yük və ya 3799 vaqon təşkil edib. Bu da ötən ilin göstəricisindən daha çoxdur. 2019-cu ilin eyni dövründə müvafiq olaraq 160 min 537 ton yük və 2406 vaqon təşkil edib.

"ADY Express" MMC-dən bildirilib ki, hesabat dövründə Astara (İran) yük terminalında ümumən 5348 vaqonda 275 min 283 ton yük aşılıb. Bunlardan 2114 vaqonda 132 min 736 ton yük Astaraya naql edilib. Astaradan isə 3234 vaqonda 142 min 547 ton yük daşınıb. Astara terminalında yüklərin ortalama gündəlik daşınması 1529 ton və ya 30 vaqon

təşkil edib ki, bu da ötən ilin göstəricilərindən 12,3 faiz çoxdur. Əsas yük növlərini taxta və taxta məmulatları, dənli bitkilər, meyvə-tərəvəz, tikinti materialları və sair təşkil edib. 2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında Astara (İran) yük terminalından keçən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 30 faiz çox yük daşınıb. 2019-cu ilin eyni dövrü ərzində Astara (İran) yük terminalından 3124 vaqonda 194 min 265 ton yük keçib.

"Şimal-Cənub" marşrutu ilə yük daşımalarının həcminə görə lider olan ölkələr isə Rusiya və İran olub.

Onu da qeyd edək ki, iyunun əvvəlindən, Gürcüstan dəmir yolları İrandan Gürcüstan istiqamətinə daşınan yüklərin qəbuluna birtərəfli qaydada qadağa qoyduqundan, "Cənub-Qərb" dəhlizi ilə yükdaşımalar faktiki olaraq dayandırılıb. Bu marşrutla orta hesabla ayda 10 min tona yaxın yük daşınırdı və bu yüklər hazırda naql edilmir. Əks halda Astara terminalında aşırılan yüklərin ümumi həcmi daha da artıq ola bilərdi.

Xatırladıq ki, Astara yük terminalında yüklərin aşırılması üzrə operator "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin törəmə şirkəti olan "ADY Express" MMC-dir.

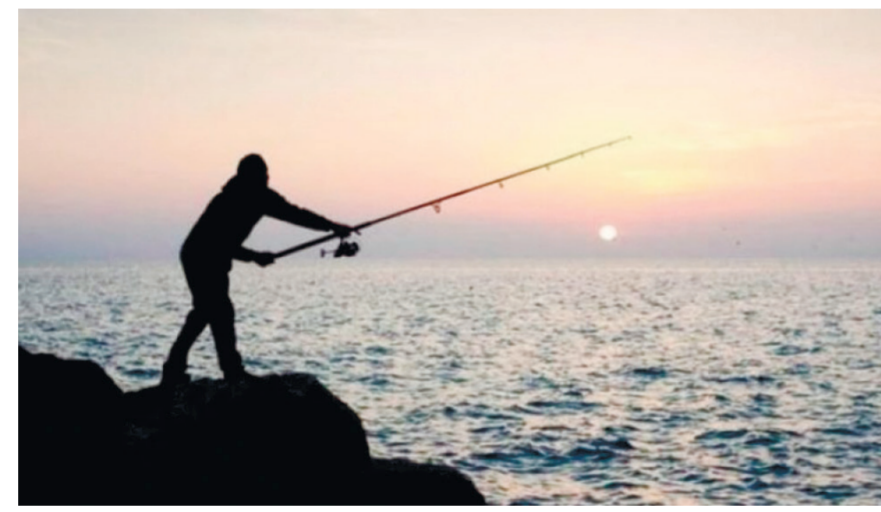
Balıq ovlayarkən yalnız qanunvericiliklə qadağan olunmayan ov alətlərindən istifadə edilməlidir

Dövlət Ekoloji Təhlükəsizlik Xidməti Su Nəqliyyatında Polis İdarəsi ilə birgə məlumat yayıb.

Məlumatla görə, balıqların kütləvi ovu ilə əlaqədar mayın 1-dən balıq ovuna təbii edilən moratoriumun müddəti sentyabrın 1-də bitir.

Hər iki qurum sənaye balıq ovu ilə məşğul olmaq istəyənlər üçün vətəndaşların nəzərinə çatdırıb ki, balıq ovlayarkən yalnız qanunvericiliklə qadağan olunmayan ov alətlərindən istifadə etməlidirlər.

Ov zamanı zərərli, kimyəvi və partlayıcı maddələrdən, eyni zamanda, qanunla ölkədə dövriyyəsi qadağan olunmuş sintetik tor, elektrik cərəyanı, itüclü qarmaq və digər alətlərdən istifadə edən şəxslər Su Nəqliyyatında Polis İdarəsi tərəfindən cəza tədbirlərinə məruz qalmaqdadır. Balıq və digər su biorezurslarının ov qaydalarının pozulmasına, o cümlədən qanunsuz ovlanmasına görə təqsirkar şəxslər Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Cənub-Şərqi Dəniz Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

Sənaye balıq ovu ilə məşğul olmaq istəyənlər üçün 5 sayılı "ASAN" xidmət mərkəzinə müraciət edərək müvafiq icazə sənədini əldə etməlidirlər. Üzən vasitələr müvafiq qaydada qeydiyyatdan keçirilməli, ovlanmış balıq və digər su biorezursları barədə məlumatları əks etdirən vətəgə jurnalında gündəlik balıq ovu barədə qeydiyyat aparılmalıdır.

Sənaye balıq ovu ilə məşğul olmaq istəyənlər üçün 5 sayılı "ASAN" xidmət mərkəzinə müraciət edərək müvafiq icazə sənədini əldə etməlidirlər. Üzən vasitələr müvafiq qaydada qeydiyyatdan keçirilməli, ovlanmış balıq və digər su biorezursları barədə məlumatları əks etdirən vətəgə jurnalında gündəlik balıq ovu barədə qeydiyyat aparılmalıdır.

Dünya İqtisadi Forumunun vaxtı dəyişdirilib

Koronavirus pandemiyası səbəbi ilə Davosda keçirilən Dünya İqtisadi Forumunun vaxtı dəyişdirilib.

Bu barədə forumun internet sahifəsində məlumat verilib. Qeyd edilib ki, ilik toplantının hər il olduğu kimi gələn ilin yanvar ayında deyil, yay aylarında baş tutması barədə qərar verilib. Dünyanın siyasi liderlərini, aparıcı şirkətlərin rəhbərlərini, ekspert və media mənşələrini bir araya gətirən nüfuzlu beynəlxalq forumun keçirilməsi təhlükəsizlik nöqteyi-nəzərindən məqsədəuyğun hesab edilməyib.

Forumun rəhbərliyi açıqlamasında qeyd edib ki, COVID-19 böhranından sonra dünya iqtisadiyyatının dirçəlməsi və "Böyük yenidən

başlanğıc"ın formalaşdırılması üçün birgə müzakirələrin aparılmasına ehtiyac var. Buna görə də 2021-ci il yanvarın 25-dən etibarən global aparıcı qüvvələrin dünyadakı vəziyyətdə dair fikirlərini bölüşmələri üçün "Davos dialogları" adı altında onlayn forum təşkil ediləcək. İllik forumun dəqiq vaxtı və məkanı ilə bağlı detallar pandemiyanın gedişatı ilə əlaqədar vəziyyətə aydınlıq gəldikdən və iştirakçıların sağlamlığı və təhlükəsizliyinə təminat olduqdan sonra elan ediləcək.

Elgün Niftali

Azərbaycan İnvestisiya Holdinginin İdarə Heyətinin üzvləri təyin edilib

Azərbaycan İnvestisiya Holdinginin (AİH) Müşahidə Şurasının növbəti iclası keçirilib.

Nazirlər Kabinetinin məlumatından bildirilib ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 7 avqust tarixli Fərmanı ilə yaradılmış Azərbaycan İnvestisiya Holdinginin Nizamnaməsinə uyğun olaraq qurumun İdarə Heyətinin sədri Mətin Eynullayevin təqdimatına əsasən, Müşahidə Şurası Rövşən Nəcəf, Azər Mursaqulov və Ruslan Əlixanovun İdarə Heyətinin üzvləri təyin edilməsi barədə qərar qəbul edilib.

Həmçinin Ruslan Əlixanov AİH-in Baş icraçı direktoru vəzifəsinə təyin edilib. Rövşən Nəcəf Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin məzunu. ABŞ-ın Kolumbiya Universitetinin İqtisadi Siyasət İdarəedilməsi/Beynəlxalq Enerji Menejment və Siyasəti üzrə ma-

gistr proqramını bitirib. İqtisadiyyat üzrə fəlsəfi doktorudur. 2003-2010-cu illərdə İqtisadiyyat Nazirliyi və SOCAR-ın Sərmayələr İdarəsində, 2012-2018-ci illərdə "Azərbaycan İnvestisiya Şirkəti" ASC-nin icraçı direktoru vəzifələrində işləyib. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının İnnovativ inkişaf və elektron hökumət məsələləri şöbəsinin müdiri vəzifələrində çalışıb. Hazırda İqtisadiyyat nazirinin müavini. Azər Mursaqulov Türkiyənin Boğa-

ziçi Univesitetinin məzunu. ABŞ-ın Corciya Universitetində iqtisadiyyat üzrə Fəlsəfi Doktoru elmi dərəcəsi alıb. 2010-2012-ci illərdə Vaşinqtonda, Beynəlxalq Valyuta Fondunun baş qarar-gahında Fondun icraçı direktorunun müşaviri, 2012-2019-cu illərdə isə Maliyyə Nazirliyində Həzrət Əliyev Nazirliyi yanında Dövlət Bərclərinin və Maliyyə Öhdəliklərinin İdarə Edilməsi Agentliyinin direktorudur.

Ruslan Əlixanov Bakı Dövlət Universitetinin "Beynəlxalq Münasibətlər" ixtisası üzrə məzunu. ABŞ-ın Missuri-Sent-Luis Universiteti bitirib. 2018-ci ildən "Boston Consulting Group" şirkətinin MDB ölkələrində xüsusi vəzifəyəllər üzrə ekspert qrupunun (BCG TURN) rəhbəri vəzifəsində işləyir, "McKinsey and Company" şirkətinin partnyoru, Dünya Bankında layihə meneceri və bir neçə beynəlxalq şirkətlərin rəhbər vəzifələrində çalışıb.

Nə qədər məsuliyyətli olsaq, COVID-19 adlı bələdan da o qədər tez xilas ola bilərik

COVID-19 "qılncını sıyırdığı" gündən bütün dünya müdafiə vasitəsi axtarır. Başarıya nail olmağa qədər üçün göstərdiyi səylər hələ ki, nəticəsiz qalıb. Dünyada COVID-19-a yoluxmaların sayı 24 milyonu, bu infeksiyadan ölənlərin sayı isə 823 minə keçib. Koronavirus pandemiyasından ən çox zərər çəkən ölkələr Amerika qitəsi ölkələridir. Yeni yoluxma hallarının yarısı və ölümlərin 62 faizi bu qitədəki ölkələrin payına düşür. Cənub-Şərqi Asiya regionunda yoluxma və ölümlər isə ötən həftə dörd faiz artıb.

Qorxulu rəqəmlərdir. Üstəlik pandemiyanın nə qədər davam edəcəyi də məlum deyil.

Amma bu haqiqətdir ki, bir çox inkişaf etmiş ölkələr koronavirus pandemiyasının kütləvi yayılması ilə əlaqədar çətinliklərdə ölkələrimizin başçıları məsələni tam nəzərə götürdülər. Prezident İlham Əliyevin sözləri ilə desək: "Bu müddət ərzində Azərbaycan dövləti çox böyük məsuliyyət göstərmiş, ilk növbədə, ölkə daxilində. Çünki iki seçim var idi - ya iqtisadiyyatı xilas etmək, ya da insanların sağlamlığını. Şəxsən mənim üçün birmənalı qaydada tərəddüdsüz insanların sağlamlığı həmişə birinci yerdə olubdur, o cümlədən pandemiya dövründə. Ona görə biz sürülu şəkildə, bunun iqtisadi fəallığımıza mənfi təsir göstərəcəyini bilərək məhdudlaşdırıcı addımlara getdik."

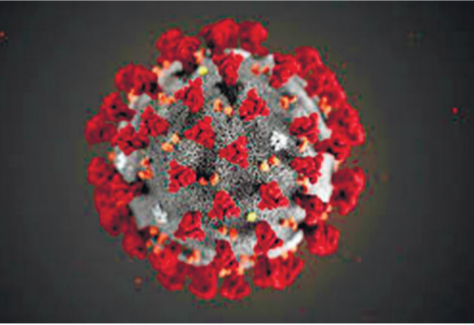
Möhtərəm prezidentimizin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda həyata keçirilən qabaqlayıcı və ardıcıl tədbirlər sayəsində ölkəmizdə kəskin epidemioloji vəziyyətin yaranmasının qarşısı alındı. Pandemiya ilə mübarizədə Azərbaycanın atdığı səmərəli addımları Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı da yüksək qiymətləndirdi. Vətəndaşların COVID-19-dan qorunmaq, onların həyatını xilas etməklə yanaşı, Azərbaycanın pandemiya ilə mübarizədə 30-dan çox ölkəyə yardım etməsi isə gənc, müstəqil dövlətimizin siyasəti haqqında çox şey deyir.

Hər şey arzuolunan qaydada gedəndə ölkəmizdə həyatın tədricən normal axarına düşməsi üçün karantin rejiminin mərhələli şəkildə yumşaldılmasına qərar verildi. Təəssüf ki, karantin rejiminin yumşaldılmasından sonra bir çox insanların məsələyə məsuliyyətsiz yanaşması yoluxmaların sayının artması ilə nəticələndi.

Qorxulu rəqəmlərdən biri budur ki, COVID-19-a yoluxanların bəzilərində əlamət hiss olunmur. Müxtəlif dəyərləndirmələrə görə, yoluxanların 6-41 faizində xəstəlik simptomuz davam edir. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatında (ÜST) orta göstərici 16 faiz müəyyən edilib. ÜST-ün epidemioloqu Mariya Van Kerkxovenin sözlərinə görə, "asimptomatik" hesab edilən şəxslərdə infeksiyanın klinik təzahürü var, lakin onlar çox cüzdür və bir çoxları bunu sezmir.

Mütəxəssislərin fikrincə, bu insanlar öskürmədiyi və aşırmadığı halda da ətrafdakıları yoluxdura bilərlər. İlk hesablamalara görə, xəstələnlərin təqribən 40 faizi "simptomuz" daşıyıcılarıdır. Bu isə bizdən daha ehtiyatlı olmağı tələb edir.

Pandemiyadan xilas olmağın yolu var və bu, insanların məsuliyyətidir. COVID-19 daha çox insanların bir-biri ilə sıx təmasından yayılır. Pəncərədən çölə baxın. Görün nə qədər adam karantin qaydalarına əməl etmir, küçədə maskasız

gəzir, sosial məsafəni qorumur... Nə qədər məsuliyyətli olsaq, həm özümüzü, həm də ətrafdakıları qoruyub, bu bələdan da o qədər tez xilas ola bilərik.

"Mən bütün qapalı yerlərdə tibbi maskadan istifadə edirəm və hər kəs də qapalı şəraitdə tibbi maskadan istifadə etməlidir - ictimai nəqliyyatda, ofislərdə, alış-veriş mərkəzlərində. Açıq havada bu, tövsiyə olunur, əgər yaxın

dəsi Marqaret Harrisin fikrincə təkrar yoluxma ehtimalı həddən artıq aşağıdır. O, Honkonqda COVID-19-a təsdiqlənmiş təkrar yoluxma faktı barədə xəbəri şərh edərkən vəziyyəti şifirtməyə çağırıb. ÜST-ün nümayəndəsinin sözlərinə görə, yadda saxlamaq vacibdir ki, belə hallar çox azdır - hər 23 milyona bir təkrar yoluxma faktı. O deyib: "Yəqin ki, biz hələ

təmas yoxdursa, maskadan istifadə etməmək də olar. Ancaq qapalı şəraitdə hər kəs mütləq maskadan istifadə etsin, hər kəs məsafə saxlasın və şəxsi gigiyenaya fikir versin".

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev bu fikirləri iyunun 9-da Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın da iştirak etdiyi paytaxtın Bilgah qəsəbəsində, həmçinin Sumqayıt şəhərində və Abşeron rayonunun Saray qəsəbəsində quraşdırılmış modul tipli xəstəxana komplekslərinin açılış zamanı həkim kollektivi ilə görüşündəki çıxışında söyləyib. Dövlətimizin başçısı həmişə olduğu kimi, yenə də nümunəsi ilə göstərdi ki, dünyanı bürümüş koronavirus təhlükəsinin ölkəmizdə də yayıldığı bir vaxtda tibbi maskalardan və digər qoruyucu vasitələrdən istifadə etmək vacibdir.

Qeyd edək ki, Çin hökuməti 2019-cu il dekabrın 31-də ölkənin mərkəzi hissəsində yerləşən Hubei əyalətinin Uxan şəhərində naməlum pnevmoniyanın yayılmağa başladığı barədə Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatını məlumatlandırılıb. Mütəxəssislər xəstəliyə yeni koronavirusun səbəb olduğunu müəyyən edib və sonradan həmin xəstəlik rəsmən COVID-19 adını alıb. Mart ayının 11-də Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı yeni koronavirus infeksiyasının yayılmasını pandemiya elan edib.

Bütün bunlar azmış kimi, yeni koronavirus təkrar yoluxma ehtimalı barədə də sözsöhbət gedir. Hərçənd Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) nümayəndə-

sənədlərlə təsdiqlənmiş yeni təkrar yoluxma halları barədə öyrənəcəyik. Lakin görünür bu, ümumi tendensiya deyil, əks halda belə məlumatlar daha çox olardı". Bununla belə, M.Harris Honkonq Universitetinin alimləri tərəfindən aparılan tədqiqatın nəticələrinin əhəmiyyətini qeyd edib. Bu nəticələrə görə pasiyentlərdə COVID-19-u ikinci dəfə əmələ gətirən ştamın onun birinci dəfə yoluxduğu ştamdan fərqlənir.

"Mühümdür ki, hər iki yoluxma faktı sənədlərlə təsdiqlənib", - deyir ÜST nümayəndəsi vurğulayıb. O xatırladı ki, mətbuatda insanların bu xəstəliyə tutulmaları, daha sonra COVID-19 analizinə mənfi cavab almaları, hansısa müddət keçdikdən sonra yenidən yoluxmaları barədə dəfələrlə xəbərli yayılıb. Lakin elmi tədqiqatların olmaması səbəbindən ekspertlər əmin deyildilər ki, söhbət məhz təkrar yoluxmadan, yaxud misal üçün test xətasından gedir.

M.Harris bildirib ki, Honkonq hadisəsinin koronavirus infeksiyasına qarşı immunitet haqqında bilikləri necə dəyişə biləcəyini anlamaq ÜST üçün əhəmiyyətlidir. O deyib: "Hazırda çoxsaylı elmi qruplar tədqiqatlar aparır, xəstəlikdən sonra əmələ gələn təbii immunitetin nə qədər davam etdiyini araşdırmaqdan ötrü təkrar yoluxan pasiyentlərdə anticişmələri üzə çıxarırlar. Onu da bilmək vacibdir ki, belə immunitet vaksinin təmin etdiyi müdafiədən fərqlənir".

...Səkkiz aydan çoxdur bütün dünya COVID-19-la mübarizə aparır. Təəssüf ki, bir sıra vətəndaşlarımız hələ də vəziyyətin cəddəliyinin fərqi varmırlar. Bəziləri isə bugün də yeni koronavirusun varlığına inanmadıqlarını deyirlər. İnananların da çoxu inandıqlarını dilə gətirməklə kifayətlənir, sıx təmasdan uzaq olmaq üçün heç nə etməzlər. Kim inanmırsa belə, xalqımızın bu bələdan minimal zərərle çıxması naminə hətta karantin rejimindən sonra da, lüzumsuz təmaslardan uzaq olmaqla bağlı tövsiyələri dərhal unutmamalıdır.

Qaldı məhdudiyətlərə, hələ ki, bəzi məhdudiyətlər qalır və zərurət yaranarsa yeni məhdudiyətlər də olacaq. Bu məhdudiyətlərin tətbiqindən əsas məqsəd Azərbaycanın bütün vətəndaşlarını - pandemiya inananları da, inananmayanları da - hələ ki, gündə can alan COVID-19-dan qorumaqdır.

Rasif TAHIROV

Nazirlər Kabinetinin "Azərbaycanda yeni koronavirus xəstəliyinin yayılmasının qarşısının alınmasına dair fəaliyyət planı"nın icrasını təmin etmək məqsədi ilə "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" QSC (ASCO) profilaktik tədbirləri davam etdirir.

Müayyənə edilmiş qrafikə uyğun olaraq növbəti dezinfeksiya işləri "Ağdam", "Professor Gül", "Bostakar Qara Qarayev", "Dağıstan", "PS-173", "PSK-45", "MPK-474", "General Əsədov", "Balakən", "Bostakar Qara Qarayev", "Merikuri-1", "Akademik Zərif Əliyeva", "Ali Mustafayev", "Andoqa", "Atlet-5", "Aura", "Bulaq-2", "Cənub-19", "Cənub-21", "Kunarçay", "MK-11/53", "MPK-455", "Nerçay", "Orion-15", "Orion-22", "Orion-23", "Orion-3", "PSK-38", "PSK-51", "Qaradağ-1", "Qaradağ-16", "Stvor", "Zəfər", "Çalqan-4", "Mühəndis Balarza Məmmədov", "Qaradağ-7", "MPK-474", "Cəmil Niftəliyev", "Abşeron-20", "Abşeron-18", "Abşeron-19", "Şimal-58", "BMK-7218", "BMK-7219", "Şimal-1", "Şimal-52", "BMK-7648", "Çalqan-10", "Çalqan-8", "Ori-

ASCO-nun təyinatından asılı olmayaraq bütün gəmiləri mütəmadi dezinfeksiya edilir

on-20", "Zərdab-6", "Kesson", "Abşeron-21", "Çalqan-6", "Abşeron-22", "PS-173", "PSK-33", "Məcik-1", "İrgiz", "Üfüq", "Geofizik", "Ədalət Gülməmmədov", "Qubadlı", "Zülfü Hacıyev", "Abşeron-12", "Orion-17", "Zərdab-3", "Abşeronskaya-6" gəmilərində, 678 və 639 sayılı üzən emalatxanalar-

da aparılır. Dezinfeksiya bu sahədə ixtisaslaşmış və müvafiq lisenziyaya malik şirkət tərəfindən həyata keçirilir. Proses ASCO-nun Sosial inkişaf və nəqliyyat şöbəsinin əməkdaşlarının nəzarəti altında yerinə yetirilir.

Turab MƏMMƏDOV

Balıqçı gəmiləri itkin düşənlərin axtarışını davam etdirir

Liviya məxsus gəmi ölkənin sahiləni Zuara qəsəbəsi yaxınlığında Avropaya keçmək istəyənlər 22 qanunsuz miqrantın cəsədini dənizdən çıxarıb.

Bu barədə Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatı məlumat yayıb. Cəsədlər Avropanın Qırımı Aypara Cəmiyyətinə təhvil verilib. Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatının Liviya üzrə missiyasının rəhbəri Federiko Soda bildirib ki, miqrantları daşıyan qayıq batıb və 37 nəfəri xilas etmək mümkün olub. Aralarında uşaq və qadınların da olduğu daha 23 miqrant itkin düşüb. Balıqçı gəmiləri onların axtarışını davam etdirir.

Təşkilatın Cenevrədəki ofisinin sözcüsü Safa Məhli bildirib ki, son aylarda Tripolidən Avropaya keçmək istəyənlər 302 miqrant dənizdə boğulub. Afrika mənşəli olan son qurbanların milli mənsubiyyəti müəyyən edilməyib.

Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatının hesabatı qeyd olunub ki, son bir ildə 100 mindən çox miqrant Aralıq dənizi vasitəsilə Avropaya yollanıb. Onlardan 1200-ü həyatını itirib.

Dünya ictimaiyyəti Ermənistanın işğalçı siyasətinə daha neçə il biganə yanaşacaq?

Respublikamızın ərazi bütövlüyü uğrunda Ali Baş Komandanın əmri ilə erməni faşistlərinə qarşı silaha sarılmağa hər an hazırız

Avqustun 23-ü Azərbaycanın dillər gushələrindən olan Füzuli rayonunun işğal günüdür. 1993-cü il avqustun 23-də erməni hərbi birləşmələri Füzuli şəhəri, Horadiz qəsəbəsi və rayonun 82 kəndini işğal edib, bu yerlərin sakinlərini öz doğma yurd-yuvasından didərgin salıblar. İşğal olunmuş yaşayış məntəqələri erməni quldurları tərəfindən talan edilib, dağıdılıb və yandırılıb. Mühərribə zamanı rayon sakinlərindən 657 nəfəri şəhid olub, 400 nəfər sağlamlığını itirib, 181 nəfər itkin düşüb. Torpaqlarımızın müdafiəsi uğrunda fədakarlıq göstərmiş füzulilərdən 6 nəfəri Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layiq görülüb.

Qarabağ dağ silsiləsinin cənub şərq ətkələrindən Araz çayına qədər məli düzənlik və alçaq sahələri əhatə edən Füzuli rayonu Cəbrayıl, Xocavənd, Ağcabədi, Beyləqan rayonları və Araz çayı boyunca İran İslam Respublikası ilə həmsərhəddir. Rayon ərazisindən axan Quruçay, Köndələnçay, Qozluçay, Çorakən çayları Araz çayına qovuşur.

27 ildir ki, işğal altında qalmış Füzuli rayonunun təbii sərvətləri ermənilər tərəfindən talan edilir. Füzuli rayonunda ümumi ehtiyatları 58858 min kubmetr olan və mişar daşı istehsalına yararlı, istismar olunan 2 (Dövlətyarlı, Dilağar) əhəngdaşı, kərcip-kirəmit istehsalına yararlı 11211 min kubmetr ehtiyatları malik Kürdmahmudlu gil, ehtiyatları 13053 min kubmetr olan Quruçay qum-çınqıl qarışığı yataqları var.

Özünəməxsus təbii olan Füzuli rayonunun işıqlı kəndində diametri 250 santimetr, hündürlüyü 25 metr, yaşı 500 il və diametri 450 santimetr, hündürlüyü 25 metr, yaşı 900 il olan 2, Böyük Bahmanlı kəndinin İranla sərhəd ərazisində diametri 100 santimetr, hündürlüyü 20 metr, yaşı 200 il olan 1, Seyidəhmədli kəndinin "İba piri" adlanan sahəsində diametri 520 santimetr, hündürlüyü 30 metr, yaşı 1400 il və diametri 250 santimetr, hündürlüyü 25 metr, yaşı 550 il olan 2, Mandılı kəndində diametri 180 santimetr, hündürlüyü 45 metr, yaşı 400 il 1 və diametri 150 santimetr, hündürlüyü 40 metr, yaşı 300 il olan 5 şarq çinari ağacı təbii abidəsi kimi pasportlaşdırılıb və işğala qədər mühafizə olunub.

Füzuli rayonunun dağlıq və dağətəyi sahələrində 1960-1980-ci illərdə həyata keçirilmiş hidrogeoloji axtarış zamanı əraziyə yayılmış dördüncü, tabaşır və yura dövrü sulu komplekslərinin, eləcə də ərazidən keçən çayların mərcəaltı sularının ehtiyatı 193 min kubmetr həcmində hesablanıb.

Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin "İşğal olunmuş Azərbaycan ərazilərində ətraf mühitə və təbii sərvətlərə dağıdıcı təsiri müəyyənənlərdən (izolyasi) operativ mərkəz" işğaldan sonrakı dövrlərdə rayon ərazisində təbii sərvətlərin ermənilər tərəfindən dağıdılmasına dair geniş meşə massivləri ilə örtülən Dövlətkarlı kəndində ağacların bütünlüklə qırılması, Qocəhmədli kənd yolu boyunca ağacların kütləvi şəkildə məhv edilməsi, Yağlıvənd kəndində kəndarası yolun sağ və sol tərəfindəki böyük yaşıllıqların tamamilə qırılması, 2006-2009-cu illər ərzində rayonun 35 min hektardan artıq ərazisinin ermənilər tərəfindən yandırılması faktını aşkarlayıb.

Füzuli rayonun ərazisi tarixi, mədə-

niyyət və memarlıq abidələri, mağara və kurqanlar, çoxlu sayda türbə, qəbirüstü abidələr, at, qoç fiqurları, körpülərlə zəngindir. 27 ildir ki, rayonunun tarixi memarlıq və arxeoloji abidələri erməni işğalı altındadır.

Rayon ərazisindəki memarlıq abidələrinin bəziləri Əcəmi memarlıq məktəbinin təsiri ilə inşa olunub. Əhmədialılar və ya Arğalı türbəsi (XIII əsrin sonu), Babı türbəsi (1273-cü il) rayonun işğaldan azad olunmuş hissəsində yerləşir. Qarğabazar kəndində XVII əsrə aid karvansara və məscid, XVIII əsərə aid türbə, Aşağı Aybasanlı kəndində İbrahim türbəsi (XVIII əsr), Aşağı Veysəlli kəndində abidə kimi XII əsr qəbiristanlığı və Mir Əli türbəsi (XIII əsr), Qocəhmədli kəndində XVIII əsr məscid və yaşayış binası, Horadizdə XIX əsr məscid və İmamzadə türbəsi, Füzuli şəhərində, Qacar, Böyük Pirəhmədli, Merdinli kəndlərində XIX əsərə aid məscidlər, Saracıq və Gorazlılı kəndlərində XIX əsr körpüləri, "Məşədi Həbib" hamamı (XIX əsr), Merdinli kəndi yaxınlığında daşdan yonulan at, qoç fiquru, dünyanın ən qədim insan məskənlərindən olan Araz mağarası, həmçinin ondan qoç kurqan tipində arxeoloji abidə isə 27 ildir erməni vandalizminin qurbanına çevrilib. İşğal altında qalan tarixi abidələr erməni işğalçıları tərəfindən dağıdılıb, məhv edilib.

1994-cü ilin yanvarın əvvəllərində həyata keçirilən və Azərbaycanın hərbi tarixinə qızıl hərflərlə yazılan Horadiz əməliyyatı nəticəsində qısa müddətdə 21 min hektar ərazi - Füzuli rayonunun 20 Arazboyu kəndi, Horadiz qəsəbəsi və Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndi işğaldan azad edilib. Azərbaycan ordusu bu uğura yolu öndər Heydər Əliyevin qatıyyəti, böyük sərkərdəlik məharəti, döyüş bölgəsinə gedərək hərbiçilərdə güclü ruh yüksəkliyi yaratması nəticəsində nail olub.

1996-cı ildən başlayaraq rayonun işğaldan azad olunmuş ərazilərində infrastrukturun bərpasına başlanılıb. Ötən dövr ərzində təhsil, səhiyyə və mədəniyyət müəssisələri, yollar, körpülər, elektrik və suvarma sistemləri tikilib və bərpa olunub. Ərazidə məskunlaşmış əhalinin elektrik enerjisi, su, qaz, yol və başqa məişət qayğıları həll edilib. 2003-cü ildə prezident seçkiləri ərfasında "Azərbaycanda bir dəfə də olsun cədr düşərgəsi qalmayacaq", - deyən Prezident İlham Əliyevin sərəncamları ilə rayon ərazisində məcburi

köçkünlər üçün 17 qəsəbə salınıb. Horadiz qəsəbəsinə şəhər statusu verilib, işğal nəticəsində dağıdılmış minlərlə ev bərpa edilib. Horadiz respublikamızın ən gözəl şəhərlərindən birinə çevrilib.

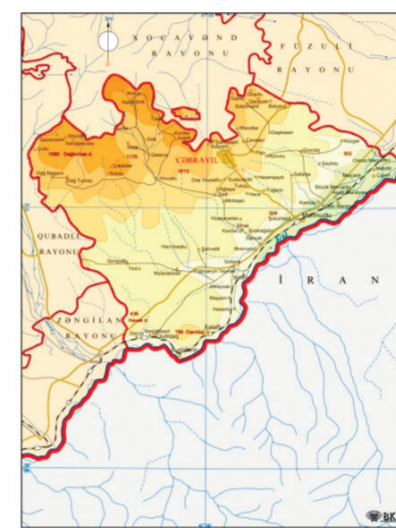
Hazırda rayonun 1382 kvadratkilometr ərazisinin 682 kvadratkilometri - 1 şəhər, 61 kənd işğal altındadır. Rayon əhalisinin 70 min nəfəri işğaldan azad edilmiş ərazidə, 55 min nəfərdən çoxu isə məcburi köçkün kimi Bakı, Sumqayıt, Şirvan şəhərlərində, Beyləqan, İmişli, Sabirabad, Saatlı və başqa rayonlarda məskunlaşıb.

Təəssüf ki, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi zamanı erməni silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilmiş Azərbaycan torpaqlarının qeyd-şərtsiz azad edilməsi, ölkəmizin ərazi bütövlüyü, sərhədlərinin toxunulmazlığı barədə BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi 4 qətnamə, eləcə də Qarabağ müharibəsi ilə bağlı Avropa İttifaqı, Avropa Şurası və digər beynəlxalq təşkilatların qəbul etdikləri qərarlar hələ də Ermənistan Respublikası tərəfindən məhəl qoyulmadan yerinə yetirilmir.

Azərbaycanda həyata keçirilən uğurlu sosial-iqtisadi siyasət nəticəsində ölkənin hər yerində olduğu kimi, Füzuli rayonunda işğaldan azad edilmiş ərazilərdə də geniş yenidənqurma, tikinti-quruculuq və abadlıq işləri aparılıb, infrastruktur layihələri həyata keçirilib, aqrar sahənin, sahibkarlığın inkişafında uğurlar qazanılıb. Cəbhə bölgəsində, düşmənlə bir neçə addımlıqda yaşayan, işləyən və mübarizə aparən füzulililər doğma rayonlarının inkişafı üçün var qüvvələrini səfərbər ediblər. Horadiz şəhərində, kənd və qəsəbələrdə həyata keçirilən tikinti-quruculuq, abadlıq və yaşıllaşdırma işləri, salınan park və xiyabanlar nəticəsində rayona gələn insanlar erməni işğalının qalıqları ilə qarşılaşmır, müasirliyin, gözəlliyin, təmizliyin və səliqə-sahmının şahidi olurlar.

Bütün bunlarla yanaşı füzulililərin ən böyük arzusu işğal altında olan Füzuli şəhərinin və 61 kəndin azad edilməsi və doğma yurdlarına qayıtmaqdır. Doğma torpaqlarının işğal altında qalması ilə barışmayan füzulililər Prezident İlham Əliyevin münaqişənin həlli ilə bağlı aparılan danışıqlardakı mövqeyini dəstəkləyirlər. Eyni zamanda, respublikamızın ərazi bütövlüyü uğrunda Ali Baş Komandanın əmri ilə erməni faşistlərinə qarşı silaha sarılmağa hər an hazırdırlar.

Cəbrayıl rayonu

27 il əvvəl - 1993-cü il avqustun 23-də Ermənistan silahlı birləşmələri 1 şəhər, 4 qəsəbə və 92 kəndi olan Cəbrayıl rayonunu işğal ediblər. Rayonda olan 72 ümumtəhsil, 1 peşə məktəbi, 8 xəstəxana, 5 məscid, 129 tarixi abidə, 2 muzey, 149 mədəniyyət ocağı, 14 mindən çox daşınmaz əmlak işğal altında qalaraq talan edilib, dağıdılıb, yandırılıb. Rayonun 52 min 604 nəfər əhalisi öz doğma yurdundan didərgin salınıb. Mühərribə zamanı 392 nəfər cəbrayılı şəhid olub, 6 nəfər Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layiq görülüb.

Cəbrayıl rayonu Kiçik Qafqaz dağlarının cənub-şərqi, Araz çayının sol sahilində yerləşir. Cənub tərəfdən İran İslam Respublikası, cənub-qərbdən Zəngilan, qərbdən Qubadlı, şimaldan Xocavənd, şərqdən isə Füzuli rayonları ilə həmsərhəddir. Sahəsi 104 min 980 hektar olan Cəbrayıl rayonu mişar daşı istehsalına yararlı və istismara cəlb edilmiş ehtiyatları 2937 min kubmetr olan Tulus tuf, ümumi ehtiyatları 5434 min kubmetr olan Çaxmaqçay və Soltanlı tikinti qumu, ehtiyatları 296 min kubmetr olan kərcip istehsalına yararlı Qaracallı gil, ehtiyatları 6644 min ton olan və sement istehsalına yararlı Göyçərin Veysəlli vulkan külli, ehtiyatları 1325 min ton olan Mınbaşlı gəc, ehtiyatları 5226 min ton olan və əhəng istehsalına yararlı Ağtəpə əhəngdaşı, ehtiyatları 4130 min kubmetr olan Cəfərabad qum-çınqıl qarışığı, ehtiyatları 504 ton olan Şahverdli yaşəm və ehtiyatları 1348 ton olan Çaxmaqçaya xalsedən yataqları ilə zəngindir.

Cəbrayıl şəhərində vaxtilə diametri 250 santimetr, hündürlüyü 30 metr, yaşı 500 il olan 1, Hacıli kəndində diametri 350 santimetr, hündürlüyü 30 metr, yaşı 700 il olan 1 və diametri 800 santimetr, hündürlüyü 45 metr, yaşı 1600 il olan 6, Karxulu kəndində diametri 90 santimetr, hündürlüyü 25 metr, yaşı 200 il olan 1, Funqalı kəndində diametri 450 santimetr, hündürlüyü 30 metr, yaşı 900 il olan 1 və diametri 370 santimetr, hündürlüyü 30 metr, yaşı 750 il olan 1, Horovlu kəndində diametri 400 santimetr, hündürlüyü 30 metr, yaşı 800 il olan 1, İşıqlı kəndində diametri 400 santimetr, hündürlüyü 25 metr, yaşı 800 il olan 1 şarq çinari qorunub.

Cəbrayıl rayonunda geniş sahələri əhatə edən qiymətli ağac növlərindən ibarət meşələr, böyük ehtiyata malik yeraltı sərvətlər, özünə qey-

Düşmən tapdığında olan bütün torpaqlarımız azad ediləcəkdir

ri-adi flora və faunası ilə seçilən Dirdağın özünəməxsus əsrarəngiz təbiət guşələri, mineral maddələrlə zəngin su mənbələri erməni işğalçıları tərəfindən dağıdılıb və məhv edilib. Karxulu kəndindəki yaşıllıqlardan əsər-alamət qalmayıb, yol kənarlarında olan qoz

və digər qiymətli ağaclar, eləcə də Cəbrayıl şəhərindəki 800 il yaşı olan və təbiət abidəsi kimi qorunan və "Xan çinari" adlandırılan şarq çinari ağacı kəsilərək məhv edilib. Araz çayı vadisindəki bütün ağaclar yandırılıb. Həmçinin çoxyaşlı iridiametrl qoz ağacları material kimi doğranaraq müxtəlif məqsədlər üçün Ermənistanə daşınıb və xaricə satılıb.

Cəbrayıl rayonunun ərazisi tarixi, mədəniyyət və memarlıq abidələri, daş üzərində süjet xarakterli oymalar, mağara, kurqan tipli abidələr, çoxlu sayda qəbirüstü abidələr, qoç fiqurları, məişət və digər əşyalar, 11 və 15 aşırımlı körpülər, gümbəzlərlə zəngindir.

Cəbrayıl şəhərində Ağoğlan nekropolu (ilk orta əsrlər), Sirik kəndində Qala bürücü (V-VI əsrlər), Xələfli qəsəbəsində Qız qalası (XII əsr), Cəbrayıl şəhərində, Qalacıq, Naftalar, Mahmudlu, Xudayarlı, Karxulu, Şıxlar, Şıxlı, Qışlaq, Hovuslu, Şəkərbəyli kəndlərində tunc və ilk dəmir dövrünə aid kurqanlar və yaşayış qalıqları, Dəvə kəndində Divlər sarayı, sərdəbə, Tatar kəndində Siklop tikililəri (b.e.ə. III minillik), Şıxlar kəndində şəhərcik qalıqları və qışlaq yerləri (b.e.ə. II minillik), Ağoğlandakı Orxan yazılı abidəsi, Qumlaq kəndində 11 və 15 aşırımlı Xudafərin körpüləri (XII-XIII əsr), Xələfli qəsəbəsində Başkəşik gümbəz (XIII-XIV əsrlər), həmçinin kəhrizlər, arəb yazılı iri qoç abidəsi (XV əsr), Cəbrayıl şəhərindəki Sultan Məcid hamamı, Xudayarlı kəndindəki dairəvi və səkkizguşəli türbələr, Şıxlar kəndində dairəvi türbə (XIV əsr), XVI və XIX əsrlərə aid məscidlər 27 ildir erməni vəhşiliyinin qurbanına çevrilib.

Hazırda Cəbrayıl rayonunun 80 mindən çox əhalisi respublikanın 56 şəhər və rayonunda müvəqqəti məs-

kunlaşıb. Cəbrayılı məcburi köçkünlər üçün Biləsuvar rayonu ərazisində 4456 evdən ibarət 11 qəsəbə salınıb. Həmin qəsəbələrdə müasir tipli hər biri 280 yerlik 11 məktəb, hər biri 50 yerlik 11 uşaq bağçası, 11 klub, 11 rabitə evi, 5 fərdlər-mama məntəqəsi, 5 hakim ambulatoriyası, 50 çarpayılıq 1 ədəd sahə xəstəxanası, qəsəbə nümayəndəlikləri üçün 11 inzibati bina, baytarlıq idarəsi üçün inzibati bina, 3 qəsəbədə yangından mühafizə idarəsi üçün bina, rayon icra hakimiyyəti üçün inzibati bina tikilib, 624, 256, 272 tutumlu 3 ədəd Elektron ATS, 400 montaj tutumu olan genişzolaqlı internet şəbəkə və digər infrastruktur

tur obyektləri istifadəyə verilib. Qəsəbələrdəki evlər içməli su və təbii qazla təmin edilib.

Dövlətin hərtərəfli qayğısı ilə əhatə olunsalar da, cəbrayılıların ən böyük arzusu doğma yurdlarına qayıtmaqdır. Bu günü sabirsizliklə gözləyən cəbrayılı məcburi köçkünlər Vətən nisgilli, doğma yurd həsrəti yaşayırlar.

2016-cı ilin Aprel döyüşləri zamanı Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusu növbəti qələbə qazandı. Lələtəpə yüksəkliyinin işğaldan azad edilməsi ilə Cocuq Mərcanlıın təhlükəsizliyi təmin olundu. Dövlət başçısının sərəncamları ilə Cocuq Mərcanlı kəndi yenidən quruldu. Cəbrayıl rayonunun işğaldan azad edilən yeganə yaşayış məntəqəsi olan Cocuq Mərcanlı 24 ildən sonra öz doğma sakinlərinin yenidən qoyununa aldı. Cocuq Mərcanlı uzun illərdir yurd həsrəti ilə yaşayan soydaşlarımızın doğma torpaqlarına qayıtlıdığı ilk yaşayış məskəni kimi tarixə düşdü.

Cəbrayıl rayonunun işğaldan azad edilmiş Cocuq Mərcanlı kəndinin yenidən qurulması, sakinlərin doğma yurda qayıdışı onu göstərir ki, xalqımız heç vaxt işğalla barışmayacaq, düşmən tapdığında olan bütün torpaqlarımız azad ediləcəkdir.

“Xəzərdənizlayihə ETİ” “ISO 9001:2015” beynəlxalq keyfiyyət sertifikatı alıb

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC-nin (ASCO) Xəzər Dəniz Nəqliyyatı Layihə-Axtarış və Elmi-Tədqiqat İnstitutu (“Xəzərdənizlayihə ETİ”) “ISO 9001:2015” Keyfiyyət İdarəetmə Sistemi standartına uyğun olduğunu təsdiq edən sertifikatı layihə gətirib.

Sertifikat “Büro Veritas” təsnifat cəmiyyəti tərəfindən aparılan audit nəticəsində verilib.

“ISO 9001:2015” sertifikatı idarəetmə və müştəri məmnuniyyətini qazanmaq istiqamətində görülən işləri müəyyən edən ən müasir beynəlxalq standartların tətbiqini nəzərdə tutur. Bu sertifikat İnstitutu yeni layihələrdə iştirak etməyə, layihə işlərinin keyfiyyətini

artırmağa və davamlı inkişafın təmin edilməsinə imkan verəcək.

1930-cu ildən fəaliyyət göstərən İnstitutda hazırda Xəzər Dəniz Neft Donanması üçün yeni gəmilər layihələndirilir. Bu gəmilərin inşası “Zığ” Gəmi Tamiri və Tikintisi Zavodunun gəmi tikintisi sahəsində aparılır. İnstitut tərəfindən 300kVt gücə malik təchizat, dənizin dərinliyi 60 metrədək olan sahələrdə işləmək üçün dalgıç və sahilyanı dəniz neft obyektlərinə işçiləri daşımaq üçün nəzərdə tutulan 70 nəfərlik nəqliyyat kateqoriyası layihələri uğurla icra olunur.

“Xəzərdənizlayihə ETİ” ASCO-nun sifarişlərdən əlavə olaraq, kənar təşkilatlar üçün də layihələr yerinə yetirir.

ASCO-nun “Telegram” kanalı yaradılıb

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC-nin (ASCO) rəsmi “Telegram” kanalı (<https://t.me/ASCO1858>) istifadəyə verilib.

Kanalda ASCO-nun fəaliyyəti ilə bağlı vacib xəbərlər, həyata keçirilən yeniliklər, tədbirlər, dənizçilərlə müsahibələr, gəmiçiliklə bağlı maraqlı məlumatlar paylaşılacaq. Bu məlumatlar

kanal abunəçilərinə bildiriş olaraq göndəriləcək.

“Telegram” tətbiqini smart cihazlara yükləməklə kanala abunə olmaq mümkündür.

Qeyd edək ki, ASCO-nun “Facebook”, “Twitter”, “Instagram”, “Youtube” və “LinkedIn” sosial şəbəkələrində səhifələri fəaliyyət göstərir.

İnformasiya təhlükəsizliyi hər bir ölkə üçün onun sərhədlərinin təhlükəsizliyi qədər vacibdir

Müasir dünyanın münasibəti və çəkişmələrinin sırasında əsas oyunçuların başlıca mübarizə üsulu informasiya müharibəsidir. İnformasiya müharibəsi üçün nə cəhətdə xətti var, nə minalanmış sahə, nə də ki, əks tərəfin həmləsinə müəyyən edən radiolokasiya qurğuları. O, heç bir sərhəd tanımır, onun üçün keçilməz sədd yoxdur. Müasir silahlı münaqişələrin təcrübəsi göstərir ki, bözən gücündən də asılı olmayaraq, bütöv bir dövlət inkişaf etmiş informasiya texnologiyalarının qarşısında aciz qalaraq çökür.

Yaxın tarixə nəzər salaraq. İraq qoşunlarının yeridilməsi dünyanın iri mediaholdinglərinə göndərilən informasiyalarla bu ölkə haqqında ictimaiyyədə mənfəət, düşmən obrazı yaradılması ilə başladı. Hərbi əməliyyatların başlaması da İraq kütləvi informasiya vasitələrində ABŞ-in hücumlarını dəstəkləyən, bu silahlı müdaxiləyə haqq qazandıran informasiya axını ilə müşayiət olundu...

İnformasiya həmləsinin hədəfi cəmiyyəti, eləcə də silahlı qüvvələri məna və cəhətdən sarsıtmaqdır. İctimai şəüra, insanların psixologiyasına, iradəsinə təsir etməklə həyata keçirilən bu müasir mübarizə üsulu müharibə meydanında həyata keçirilən iri raket, artilleriya, aviasiya hücumundan daha təhlükəlidir. İnformasiya blokadasına düşmək müharibədə mühasirədə qalmağdan da betədrdir. Yalan da, həqiqət də eyni hərfərlə yazılır. Onları bir-birindən ayırd etmək, hadisələri dəqiq təhlil etmək, vəziyyəti olduğu kimi qiymətləndirmək üçün elə düzgün informasiyaya malik olmaq lazımdır. İnformasiya təhlükəsizliyi hər bir ölkə üçün onun sərhədlərinin təhlükəsizliyi qədər vacibdir.

İnformasiya siyasətinin idarə olunması müasir dövrdə xüsusilə elmi-texniki inkişafdan, tərəqqidən asılıdır. İnformasiya və telekommunikasiya texnologiyalarının sürətlə inkişafı, internetin müasir və daha qabaqcıl rabitə vasitəsi olaraq üstünlüyü ələ alıb həyatımıza daxil olması, yeni mübarizə üsulu kimi, informasiya müharibəsinin də təsir dairəsini getdikcə genişləndirir. Yayılan məlumata görə, 1998-ci ildən 2001-ci ilə qədər internetə təxminən 700 milyon istifadəçi qoşulmuşdusa, indi bu auditoriyaya qoşulanların sayı milyardlarla ölçülür. Bu mənada indi informasiya cəbhəsində liderlik edən ABŞ və Yaponiya nəticədə müdafiə sahəsində, dünya orduları arasında da üstünlüyü ələ alıblar.

İnformasiya müharibəsi, adından da göründüyü kimi, əsasən, hərbi xarakter daşıyır. Silah səslərinin eşidilmədiyi bu gürultsuz, səsiz müharibədə döyüş meydanında informasiyadan silah kimi istifadə olunur. Bu silah sosial, iqtisadi və hərbi sahədə istifadə edilərsə də döyüşlər aparıldığı informasiya müharibəsində, əsasən, hədəfdə ictimai fikir, beyinlər, insan şəüru, psixologiyasıdır. Silahlı mübarizədə olduğu kimi, informasiya müharibəsində də üsullar və texnologiyalar yüksək sürətlə dəyişir. Vaxtilə 50 milyonluq auditoriyaya təsir dairəsinə almaq üçün radioya 38 il, televiziya isə 15 ildən çox vaxt lazım olurdusa, rəqəmsal texnologiyaların, internetin sayəsində bu auditoriya 3 il ərzində və bözən də daha tez toplanır. İndi

social şəbəkələrdə “qlobal hörməkçək torunda” 2 milyarddan çox, belə demək mümkünsə, “internet əsiri” var...

Müasir dövrdə informasiya mübarizəsinin nəzəriyyəsi belə yaranıb. Bu sahənin tanınmış mütəxəssisləri informasiya müharibəsində 7 mübarizə üsulu olduğunu müəyyənmişdirlər.

Birincisi, komanda-idarəetmə üsuldur. Bu virtual həmlə komandanlıqla icraçı qüvvələr arasında əlaqəni itirmək məqsədini daşıyır.

İkincisi, kəşfiyyət müharibəsidir ki, mühüm hərbi informasiyaların toplanması və öz informasiya bazasını qorumaqla müşayiət olunur.

Üçüncüsü, elektron müharibədir. Onun hədəfi isə rabitə kommunikasiyaları, radiolokasiya stansiyaları, kompüter şəbəkələridir.

Dördüncüsü, psixoloji müharibədir. Burada dezinformasiya, təbliğ və əhalinin informasiyalarla idarə olunması nəzərdə tutulur.

Bəşincisi daha müasir üsul olan haker müharibəsidir.

Altıncısı, iqtisadi müharibədir. Bu mübarizə üsulu iqtisadi blokadadan təmin edən informasiya həmləsi ilə müşayiət olunur. Kommersiya kanalları bağlanır, bank hesabları ləğv olunur.

Müasir üsulların sırasında yeddincisi kibermüharibədir. Kibermüharibənin gedişi informasiyanın özünə təsir etmək, onun yönünü dəyişmək, düşmənin infrastrukturuna zərbə endirməklə kifayət qədərdir. Bu zaman troyan proqramlarından, viruslardan istifadə olunur, informasiya dəyişdirilir və məhv edilir.

Düsmənə qalib gəlmək üçün, ilk növbədə, onu yaxşı tanımaq lazımdır. İtkilər haqqında məlumatların yayılması belə informasiya müharibəsinin tərkib hissəsidir... Biz birinci Qarabağ savaşında nəinki informasiya müharibəsinin aparılma qaydalarını bilmədik, ümumiyyətlə, belə bir cəbhənin varlığını belə unudduq. Birinci Qarabağ savaşında bizim informasiya müharibəsində silahsız qaldığımızı, bu cəbhəni, demək olar ki, boş qoyduğumuzu göstərən məqamlar kifayət qədərdir. Bu sahədə böyük təcrübəyə malik olan, Rusiyadan bəhrələnen ermənilər dezinformasiya, çox vaxt da onların xeyrinə işləyən informasiyaların cəbhəmizi yarım yayılması ilə qorxu, xof yaradaraq, əslində, qəhrəmancasına döyüş qüvvələrimizi savaş meydanında köməksiz qoydu... Bir gün xəbər gəlirdi ki, Şuşa işğal olunub, iki gün sonra məlum olurdu ki, şəhər hələ də döyüşçülərimizin nəzarətindədir. Xəbər alırdıq ki, Laçın işğal olunub. Çingiz Mustafayev isə həmin məqamlarda Laçının mərkəzində kadrda dayanıb şəhərə bir mərmir, bir güllə belə düşmədiyini deyir, sonra da dağlıb pörən-pörən düşən qüvvələri bir yerə toplamağa çalışırdı... Biz informasiya cəbhəsində Çingiz təklandı ki, insan şəüru, psixologiyasıdır. Silahlı mübarizədə olduğu kimi, informasiya müharibəsində də üsullar və texnologiyalar yüksək sürətlə dəyişir. Vaxtilə 50 milyonluq auditoriyaya təsir dairəsinə almaq üçün radioya 38 il, televiziya isə 15 ildən çox vaxt lazım olurdusa, rəqəmsal texnologiyaların, internetin sayəsində bu auditoriya 3 il ərzində və bözən də daha tez toplanır. İndi

Ara-sıra dünyanın müxtəlif informasiya vasitələrində Ermənistanla Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı, az qala, tövsiyə xarakterli proqnozlar verilir, ehtimalları ortaya atılır. Bu da Azərbaycanın uzlaşdıya işğal

la bağlı dürüst məlumat verməkdən tam uzaq olaraq, həmin mətbu orqanların işğalçı qüvvələrin tərəfində olmaqla yanaşı, bu münaqişənin uzanmasında maraqlı olduğundan xəbər verir. Azərbaycanla Ermənistanın hərbi potensialını tərtizə qoyan bəzi hərbi analitiklər münaqişənin həlli yollarının hansısına qondurma erməni icmasının maraqları ilə kəşfiyyəti xüsusi vurğulayaraq, bununla da ictimai fikrə təsir etməyə, məsələnin həllində Dağlıq Qarabağda Ermənistan tərəfindən yaradılan qondarma, terrorçu rejimin “nüfuzunu” qabartmağa çalışırlar... İdeoloji cəhətdə bu qəbildən olan informasiyalarla maneərlər mütəmadi olaraq müşahidə edilir.

Bu gün dünya ordularının say tərkibi və silahlanması bəzədə, əslində, tam məxfi olan məlumatlarla belə manipulyasiya edilir... Bu da informasiya müharibəsinin mühüm qollarından.

Dünyanın istonilən regionu üçün necə düşmən obrazı yaratmaq olar? İstonilən ölkəni bir anda necə düşmənə çevirmək olar? Bu sualları indi bir cavabı var. İnformasiya müharibəsi elan etməklə... Hazırda hələ ki, başlıca düşmən Suriyanın Prezidenti Bəşər Əsəddir. Ondan əvvəlki düşmən Liviya hərbi Qaddafi idi. Ondan da əvvəl Saddam Hüseyin... Seçilən təhlükə haqqında yayılan məlumatlar sonra yalan çıxdı, ya çıxmıdı, fərq etmər. İraq tar-mar ediləndən sonra Səddamın kimyəvi silahı olduğu təsdiqlənməyə də bilər, Qərbin dəstəklədiyi Liviya müxalifəti sonradan bəlli ola bilər ki, əslində, quldur dəstəsidir. Bu, o qədər də vacib deyil. Əsas odur ki, müharibə başlasın və istonilən nəticə əldə olunsun.

Əksər analitiklər belə hesab edirlər ki, Suriya qaynar münaqişə ocağına çevrilənə qədər Qərbdə Bəşər Əsədin nüfuzdan salınması üçün böyük bir hərəkət proqramı hazırlanır. Belə olmasaydı, elə bir neçə il əvvəl Qərbi mətbuatında Suriya Prezidenti və onun ailəsi nümunəvi cütlük kimi təbliğ olunmazdı. 2008-ci ildə Bəşər Əsədin arvadı Əsma əksər moda jurnallarında “dünyanın əsrəngiz birinci ledisi” adlandırılır, “Taym” jurnalı isə prezident ailəsinin necə sadə və adi həyat tərzi ilə yaşadığını yazırdı. Üç il sonra birdən-birə Bəşər Əsəd Qərbin gözündə zalım hökmdara, Suriya isə qanlı diktatura ölkəsinə çevrildi. Bu, informasiya müharibəsinin nəticəsində mümkün olmuşdu. Nəticə budur ki, dünyanın müxtəlif bölgələrində, məsələn, ABŞ-in ətrafına toplaşan Avropa nəhənglərinin ərəb ölkələrinə qarşı etdiklərinin əsasında informasiya təcavüzü durur. Bu işğalçı siyahıya iki addımımızda olan Ukrayna da əlavə olunub. Burada informasiya hazırlıqları hərbi əməliyyatların kəskinləşməsi səviyyəsinə qədər inkişaf və davam etdirilir. Əldə olunan nəticə də göz qabağındadır. Son nəticə olaraq dağlıb pörən-pörən düşən qüvvələri bir yerə toplamağa çalışırdı... Biz informasiya cəbhəsində Çingiz təklandı ki, insan şəüru, psixologiyasıdır. Silahlı mübarizədə olduğu kimi, informasiya müharibəsində də üsullar və texnologiyalar yüksək sürətlə dəyişir. Vaxtilə 50 milyonluq auditoriyaya təsir dairəsinə almaq üçün radioya 38 il, televiziya isə 15 ildən çox vaxt lazım olurdusa, rəqəmsal texnologiyaların, internetin sayəsində bu auditoriya 3 il ərzində və bözən də daha tez toplanır. İndi

Rahib QƏRİB, hərbi jurnalist, ehtiyatda olan mayor

Qəzvin-Rəşt-Astara (İran) – Astara (Azərbaycan) dəmir yolu xətti tam hazır olduqdan sonra yükdaşımalarda həcmi daha da artacaq

Rəsmi Tehran yükərin İran ərazisindən tranzit olaraq dəmir yolu vasitəsilə daşınması haqqında Rusiya və Hindistan ilə razılıq əldə edib.

Bu barədə İranın Dövlət Dəmir Yolları İdarəsinin rəisi Səid Rəsuli mətbuata verdiyi açıqlamada deyib. O bildirib ki, ötən il Rusiya və Hindistan İran ərazisindən 513 milyon ton yük daşıyıb ki, bunun da 208 milyon tonu dəmir yolu ilə daşınıb.

Nəzərə çatdırmaq lazımdır ki, qeyd olunan yüklər qatarla Rusiyadan Azərbaycan ərazisindən tranzit olaraq keçərək İrana daxil olur və Çababhar limanından Hindistana göndərilir.

“Şimal-Cənub” Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizinin əsasını təşkil edən Qəzvin-Rəşt-Astara (İran) – Astara (Azərbaycan) dəmir yolu xətti tam hazır olduqdan sonra yükdaşımalarda həcmi daha da artacaq. Hələlik bu yolun Qəzvin-Rəşt hissəsi istismara verilib. Yaxın gələcəkdə yolun Rəşt-Astara hissəsi də

tikilib istifadəyə verəcək. Bundan sonra İran ilə Azərbaycanın dəmir yolu sistemləri birləşəcək. Hazırda Azərbaycan ilə İranı birləşdirən Astara (Azərbaycan)-Astara (İran) dəmir yolu fəaliyyət göstərir.

Çababhar limanını İranın şimal bölgələri ilə birləşdirəcək Çababhar-Zahidan dəmir yolunun inşasına başlanılıb. Bu yol da gələcəkdə Qəzvin-Rəşt-Astara (İran)-Astara (Azərbaycan) dəmir yolu xəttinə birləşəcək. Qeyd olunan yollar tam hazır olduqdan sonra Hindistandan Çababhar limanına daxil olan yüklər qatarla İran, Azərbaycan və Rusiya ərazisindən tranzit olaraq Avropaya daşınacaq.

Rabil Katanov

“Şimal-Cənub” Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizi region ölkələrinin iqtisadi inkişafına böyük təkan verəcək

Hindistan İran ilə neft ticarətini davam etdirəcək. Hindistanın neft emalı zavodları yalnız İran neftini emal etmək üçün qurulub.

Bu sözləri Hindistanın İrandakı səfiri Qəddam Daxremendra İRNA agentliyinə verdiyi müsahibədə deyib. O bildirib ki, sanksiyalara baxmayaraq İran-Hindistan əməkdaşlığı davam edəcək.

Səfir İrani etibarlı tərəfdaş adlandıraraq hər iki dövlətin beynəlxalq əməkdaşlığı iqtisadi layihələrdə iştirak etdiyini diqqətə çatdırıb.

Bu layihələrdən biri “Şimal-Cənub-Şərqi Asiya ölkələri Avropa ilə ticarət əlaqələrini və idxal-ixrac əməliyyatlarını “Şimal-Cənub” Beynəlxalq

Nəqliyyat Dəhlizi vasitəsilə həyata keçirməyi düşünür. Həmin ölkələrdən yüklər Çababhar limanına daxil olacaq, buradan isə Qəzvin-Rəşt-Astara (İran)-Astara (Azərbaycan) dəmir yolu ilə Azərbaycan və Rusiya ərazisindən tranzit olaraq Avropaya daşınacaq. Yüklərin əks istiqamətdə də bu yolla daşınması ticarət dövriyyəsinin və idxal-ixrac əməliyyatlarının artmasına, eyni zamanda nəqliyyat xərclərinin azalmasına səbəb olacaq. Azərbaycanın isə tranzit ölkə olaraq büdcəsinə valyuta daxil olmaları artacaq.

Səfir nəzərə çatdırıb ki, “Şimal-Cənub” Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizi, nəinki layihədə iştirak edən dövlətlərin, ümumilikdə bütün region ölkələrinin iqtisadi inkişafına böyük təkan verəcək.

Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodunun istehsalı olan bitum Ukraynaya nəql edilir

“ADY Express” MMC yeni növ ixrac yükünün daşınması prosesini davam etdirir.

MMC-dən bildirilib ki, bu dəfə Dövlət Neft Şirkətinin Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodunun istehsalı olan bitum Ukraynaya nəql edilməyə başlayıb.

Layihə “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC-nin törəmə şirkəti olan “ADY Express” MMC və SOCAR-ın Marketing və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsinin birgə layihəsidir. İlk olaraq ümumilikdə 8500 ton bitum 130 çən vaqonla yüklənərək Ukraynaya göndərilir.

“ADY Express” tərəfindən təqdim olunan vaqonlar, Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodunda bitumla yükləndikdən sonra yola salınıb.

Çən vaqonlar Azərbaycanın Gürcüstana, oradan Qara dənizdən bərə vasitəsilə keçərək Ukraynanın Orlovşina və Vasilkov stansiyasına çatdırılır. Daşıma prosesi 2 mərhələdən ibarət olub. 1-ci mərhələdə 4500 ton bitum 70 çən vaqona yüklənərək yola salınıb, 2-ci mərhələdə 4000 ton yük 60 vaqona yüklənərək daşımağa start verilib.

Azərbaycandan Ukraynaya bu növ yüklərin davamlı nəql edilməsi nəzərdə tutulub.

Hicri ili 354 gün 8 saat 48 dəqiqə 34 saniyədir

Müsləmanların Yeni İli Məscidə vaxtına və onun baş məscidi olan “Məscid-ül-Haram”ın coğrafi koordinatlarına əsasən müəyyənləşdirilir. Avqustun 21-si Hicri təqviminə 1442-ci ilin Məhərrəm ayının birinci günüdür. Müsləman təqviminə 622-ci il iyul ayının 15-dən hesablanır.

Bu tarix Məhəmməd peyğəmbərin Allahın kəlamını təbliğ etməyə başladığı vaxtla üst-üstə düşür. O zamanlar Məkkənin əksər sakinləri tərəfindən qəbul edilmiş Peyğəmbərimiz öz doğma şəhərini tərk etməyə və ərəblərin digər iri mərkəzinə - Yəsrəbə köçməyə (hicrat

etməyə) məcbur olub. Sonradan bu şəhər ilk İslam dövlətinin paytaxtına çevrilib və Mədinə “Peyğəmbər şəhəri” adlanıb.

Hicri ili 354 gün 8 saat 48 dəqiqə 34 saniyədir. İl hər birində 29 gün 12 saat 2,87 saniyə olan 12 aydan ibarətdir.

Müsləman ili xristian ilindən qısa olduğu üçün zaman keçdikcə Hicri tarixi İsa peyğəmbərin anadan olduğu gündən hesab edilən “Mövludi-Məshih” təqviminə yaxınlaşır.

Pandemiyaya görə bu il Məhərrəmlik dönməndə məscid və ziyarətgahlarda təziyə mərasimlərinin keçirilməməsi qərara alınıb

Hicri təqviminə 622-ci il iyul ayının 15-dən hesablanır.

Bu tarix Məhəmməd peyğəmbərin Allahın kəlamını təbliğ etməyə başladığı vaxtla üst-üstə düşür. O zamanlar Məkkənin əksər sakinləri tərəfindən qəbul edilmiş Peyğəmbərimiz öz doğma şəhərini tərk etməyə və ərəblərin digər iri mərkəzinə - Yəsrəbə köçməyə (hicrat

etməyə) məcbur olub. Sonradan bu şəhər ilk İslam dövlətinin paytaxtına çevrilib və Mədinə “Peyğəmbər şəhəri” adlanıb.

Hicri ili 354 gün 8 saat 48 dəqiqə 34 saniyədir. İl hər birində 29 gün 12 saat 2,87 saniyə olan 12 aydan ibarətdir.

Müsləman ili xristian ilindən qısa olduğu üçün zaman keçdikcə Hicri tarixi İsa peyğəmbərin anadan olduğu gündən hesab edilən “Mövludi-Məshih” təqviminə yaxınlaşır.

əhsanı olaraq imkansız ailələrə, maddi sıxıntı çəkən insanlara ərzaq və ya hər hansı sovqatın çatdırılması Allaha xoş gədən bəyənildən əməldir. Həmçinin son ilin Məhərrəmlik dönməndə Qafqaz Müsləmanları İdarəsinin təşəbbüsü ilə gerçəkləşən və xalqımız tərəfindən təqdir edilən tibbi ehtiyac üçün Kərbəla şəhidlərinin xatirəsinə qan verilməsi ən müasir əzadlıq nümunəsidir. Qafqaz Müsləmanları İdarəsinin Qazılar Şurasının müjərrəti dindarlarımızın bu il də humanist ənənəni davam etdirərək, pandemiya səbəbindən məscidlərdə deyil, ölkəmizin qan bankının paytaxtında və bölgələrdəki filiallarında ehsan niyyəti ilə qan verəcəklərinə əminlik ifadə olunub.

Qeyd edək ki, həmin məkanların ünvanları Qafqaz Müsləmanları İdarəsinin rəsmi veb-səhifəsində (www.qafqazislam.com) yerləşdirilib.

Məhərrəmlik dönməndə təziyə

Dənizçi və səyyah Fernan Magellan 1480-ci ildə Portuqaliyada anadan olub. 1519-cu il sentyabrın 20-də 5 gəmi ("Santyaqo", "San Antonio", "Trinidad", "Konsepsion", "Viktoriya") və 256 nəfərlik heyətlə səyahətə başlayıb. Səyahətin məqsədi Cənubi Amerika sahillərindən boğaz açmaqla Hindistana daha qısa dəniz yolu açmaq olub.

Lakin Portuqaliya kralı bu layihəni təsdiq etmədi. Magellan İspaniya kralına müraciət etdi. O, layihəni bəyəndi və Magellan ekspedisiyaya başçı təyin etdi. Atlantik okeanı keçdikdən sonra Magellan Cənubi Amerika sahilləri boyu üzərək qərbdə gedən boğazı axtarırdı və nəhayət 1520-ci ildə indi onun adını daşıyan Magellan boğazını böyük çətinliklə keçərək qərbdə gedən boğazı açdı. Dar, qaranlıq boğaz döngələrindən sakit bir okeana çıxan ekspedisiya iştirakçıları arasında xoş təəssürat yaranır və bu okeanı Sakit okean adlandırırlar. Dünyada ilk dəfə Sakit okeanı ən enli yerindən

İlk dünya səyahəti etmiş səyyah

üzüb keçən Magellanın gəmiləri xoş və acı günləri yaşamaqla dörd aydan sonra gəlib indiki Filippin adalarına çıxırlar. Burada Magellan yerli tayfalar arasında gedən vuruşmaya qoşulur...

Qalan gəmilərdən biri Xuan Sebastyan Elkanonun başçılığı ilə bütün yol boyu portuqaliyalılardan gizli əvvəlcə Moluk adalarına gəlir, orada xeyli ədviyyat yükləyir, Timor adasından keçib böyük çətinliklə Hind okeanının cənub enlikləri üzərək, Ümid burunundan keçib 1522-ci ilin 8 sentyabrında salamat qalmış cəmi 18 nəfər dənizçi ilə gəlib İspaniyaya çatır.

Magellanın başçılığı altında həyata keçirilən Birinci Dünya səyahətinin müəyyən iqtisadi səmərəsi olmasa da, ta-

rixdə böyük coğrafi nəticələr qazanıb. İqtisadi baxımdan əsas ədviyyat verən ölkələr – Hindistan və digərləri yenə də Portuqaliyanın əlində qalırdı.

Coğrafi baxımdan, Yer kürəsinin şimalda və cənubda yerləşən qitələrin bütünlükdə aydınlaşdırılması üçün bu səyahət böyük əhəmiyyətə malikdir.

lashedirildi və vaxtilə Ptolemeinin də müdafiə etdiyi «kontinental», yəni qurunun daha geniş sahə tutması baxışları özünü doğrultmadı. Həm də gec də olsa başsıyət bildi ki, Yer kürəsini şərqdən qərbdə dolanarkən bir gün qazanırsan. Belə ki, səyahətçilər İspaniyaya 8 sentyabr, bazar günü gəlib çıxmışdılar, gəminin gündəliyində isə şənbə idi. Qısa dövrdə – cəmi yarım əsrə bizim planetimizin avropalılarla məlum olan sərhədlərinin görülməmiş dərəcədə genişlənməsi baş verdi. Lakin köhnə dünyanın və yeni kəşf olunan materiklərin daxili hissələri hələ də öyrənilməmiş qalırdı. Avstraliya, Antarktida, Asiya və Şimali Amerikanın şimal sahilləri hələ kəşf olunmamışdır.

Böyük Kəşflər dövrü coğrafi təsvirlərin inkişafı öz əksini parlaq şəkildə dövrün xəritələrində tapırdı. Daha düzgün proyeksiyalı və dərəcə toru ilə düzəldilmiş xəritələr (məsələn, Herard Merkatorun xəritəsi) meydana gəldi. Ərazi kəşfləri dünyanın coğrafi xəritəsində öz əksini tapdı. Ekspedisiyaların kəşf etdiyi obyektlərin coğrafi mövqeyi dəqiq müəyyən edildi.

Magellanın səyahəti coğrafiya elminə Yer kürəsinin şəklinin olmasının praktik sübutunu, Sakit okeanın adını, Magellan boğazını, Odlu torpaq, Flippin, Malay və s. adaları bəxş etmişdir.

Atlantik və Sakit okeanlar arasında ki dar boğaz, Süd Yolunun peyk-qalaktikaları (Magellan buludu), NASA-nın 1989-cu ildə Venera planetini tədqiq etmək üçün göndərdiyi kosmik aparat və Marshall adaları yaxınlığındakı saultı yüksəkliklər Magellanın adını daşıyır.

Onun ailəsi haqqında çox az məlumat var, əslən zadəgan ailəsindən olduğu məlumdur. Magellanın ailəsində

özündən başqa 4 uşaq da olub, lakin onların taleyi barədə heç bir məlumat saxlanmayıb. Portuqaliyalıların Hindistana qarşı bir neçə yürüşündə iştirak edib. Portuqaliyaya qayıtdıqdan sonra ona aşağı vəzifə verildiyinə görə öz ölkəsini tərk edərək İspaniyaya köçüb və burada da vələh olub.

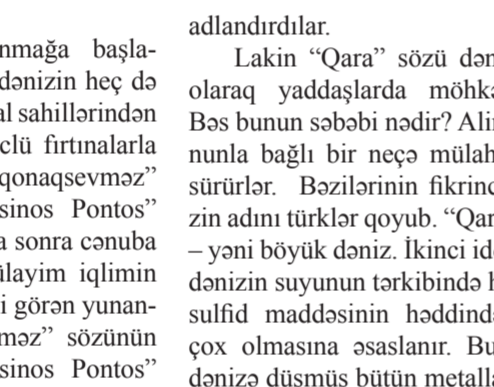
Magellanın ekspedisiyası səyahət zamanı getdiyi ərazilərdə ticarət əlaqələri qurmağa, yerli əhalini isə xristianlaşdırmağa çalışırdı. Onun bu fəaliyyəti uğurla davam etsə də Filippindəki Maktan adasının sakinləri ispanlara tabe olmaq istəmədilər. Belə olduqda isə Magellan və onun dənizçiləri adaya hücum edərək evləri yandırmışa, əhalini qarət etməyə başladılar. Adanın başçısı Lapu-Lapu adlı şəxs çoxlu sayda döyüşçü yığaraq ispanlara hücum edir. 28 aprel 1521-ci ildə baş vermiş Maktan döyüşündə ispanlar məğlub olaraq dənizə doğru qaçır. Magellan özü də qaçış zamanı Lapu-Lapu tərəfindən öldürülür.

Rəngi qara olmayan Qara dənizin adını türklər qoyub?!

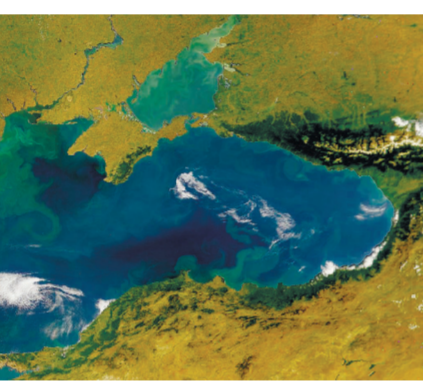
Qara dənizin adı ümumiyyətlə dəniz üçün səciyyəvi deyil, çünki hər kəs dəniz suyunun tünd göy, yaxud mavi rəngdə olduğunu düşünür. Qara dəniz tarixən müxtəlif cür adlandırılıb.

Sahəsi 422 000 kvadratkilometr olan Qara dənizin ən dərin yeri 2210 metr, orta dərinliyi isə 1240 metrdir. Qara dəniz Rusiya Federasiyası, Ukrayna, Bolqarıstan, Türkiyə və Gürcüstanın sahillərini yuyur. Bu ölkələr "Qara dəniz ölkələri" adlanır.

İlk olaraq qədim yunanlar Qara dəniz sahillərindən yararlanmağa başlamışlar. Səyahətlərinə dənizin heç də münasib olmayan şimal sahillərindən başlayan yunanlar güclü fırtınalarla rastlaşmış və dənizi "qonaqşeməz" mənasını verən "Aksinos Pontos" adlandırmışdılar. Daha sonra cənuba doğru irəlilədikcə mülayim iqlimin üstünlük təşkil etdiyini görən yunanlar dənizi "qonaqşeməz" sözünün əksini bildiren "Evksinos Pontos"

adlandırdılar. Lakin "Qara" sözü dənizin adı olaraq yaddaşlarda möhkəmləndi. Bəs bunun səbəbi nədir? Alimlər bununla bağlı bir neçə mülahizə irəli sürürlər. Bəzilərinin fikrincə, dənizin adını türklər qoyub. "Qara" dəniz – yəni böyük dəniz. İkinci iddia Qara dənizin suyunun tərkibində hidrogen sulfid maddəsinin haddindən artıq çox olmasına əsaslanır. Bu maddə dənizə düşmüş bütün metalların rə-

gini qaraldır. Dənizin dibindən qarılmış lövbərləri çıxaran dənizçilər dənizi məhz belə adlandırdılar. Qara dənizin unikalığı ondadır ki, suyun yuxarı və aşağı təbəqəsi bir birinə qarışmır. 150 metr dərinlikdə isə həyat mövcud deyil: hidrogen sulfid canlıların yaşama şansını sıfıra endirir. Həkimlərin fikrincə, Qara dəniz suyu müxtəlif xəstəliklərin müalicəsi üçün yararlıdır.

Səyyah Ceys Kuk Sakit okeanın cənub-qərbinə səyahət zamanı aşkar etdiyi adanı hersoqinyanın şərəfinə Norfolk adlandırır

Norfolk adası - Sakit okeanın sularında, Avstraliya, Yeni Kaledoniya və Yeni Zelandiya arasında yerləşən, az məskunlaşmış kiçik bir adadır. Ada 1774-cü ildə səyyah Ceys Kuk tərəfindən Sakit okeanın cənub-qərbinə səyahəti zamanı aşkar edilmişdir. Adanın adı 9-cu hersoq (1685-1777) Edvard Hovardın həyat yoldaşı hersoqinya Norfolkun şərəfinə Kapitän Ceys Kuk tərəfindən adlandırılıb.

Norfolk adası iki yaxın adalarla birlikdə Avstraliya xarici bölgələrindən birini təşkil edir. Adalar qrupunun əsas adasıdır. Ada Avstraliyanın şərqində yerləşir. Sahəsi 34,6 km², sahil xətti təxminən 32 km-dir. Adanın ən yüksək nöqtəsi olan Beytz zir-

vəsi (319 m), adanın şimal-qərbində yerləşir. Ada 1913-cü ildən Avstraliyanın xarici ərazisi statusuna sahibdir.

Filip adası Norfolkdan bir neçə kilometr cənubda yerləşən, ərazisinin ikinci ən böyük adasıdır. Rəsmi dili ingilisdilidir. İqtisadiyyatın əsas sahələri turistik biznes, kənd təsərrüfatı və filatelistlər üçün poçt marka

buraxılışdır.

Ada qədim saultı vulkan nəticəsində əmələ gəlib. Kiçik sahəsinə baxmayaraq ada çox fərqli bir təbiətə malikdir - burada uzunboylu bitkilərin 178 növü bitir, onlardan 40-i endemikdir (adada təxminən min növ bitki var), həmçinin 18 nəslə kəsilməkdə olan flora növü mövcuddur. Adada minlərlə quş, sürünən və həşərat yaşayır.

Lakin kolonizasiya illərində Norfolkun zəngin və geniş meşələri, təxminən 5 kvadratkilometr olan təbii meşə sahəsi, ölçüsünə görə bir qədər azalıb.

Norfolk adası 1986-cı ildə Milli Park elan edilmiş və o vaxtdan sahil boyunca yaşillıq sahələri dövlət tərəfindən qorunur.

Belə davam etsə, əsrin ortalarına Şimalda buz tamamilə yoxa çıxacaq

2020-ci ilin anomal yayı temperatur rekordları vurur və planetə dağıdıcı qarşırğa, yağınlar, quraqlıq və daşqınlar mövsümünü vəd edir. BBC telekanalı xəbər verir ki, alimlər 2020-ci ilin 141 illik müşahidə tarixi ərzində ən isti beşliyə daxil olacağını proqnozlaşdırırlar.

Oxşar rekordlar çox pis bir ənənəyə çevrilir: son 20 ildən 19-u ən isti iyirmiliyə daxildir, son 6 il isə bu reytingdə birinci altı yeri tutur. Hər şey belə davam etsə, bir neçə aydan sonra onlar yeddindən yeddi olacaq.

Bu halda qlobal istiləşmənin sürətləndiyi barədə ehtimallar növbəti dəfə təsdiqlənəcək. Deməli, Paris iqlim sazişinin müddəalarını yenidən nəzərdən keçirmək lazım gələcək. Lakin zaman bunun üçün heç də uyğun deyil: koronavirus pandemiyası dünyanı ağır iqtisadi böhrana salır və xərclər tələb edən "yaşıl" gündəlik dünyanın əksər ölkələrində ikinci plana keçir.

2020-ci ilin iyul ayı 1880-ci ildən etibarən ən isti üçüncü daxil olub: qurunun və okeanların səthində istiliyi XX əsr üçün orta temperaturdan 0,92°C daha yüksək olub. O, cənub yarımkürəsində qışın daha soyuq keçməsi nəticəsində keçən ilin iyul ayının mütləq rekordundan cəmi 0,01 dərəcə aşağı olub.

Ümumdünya Vəhşi Təbiət Fondunun nümayəndəsi Qaret Redmond deyib: "Bu, say

göstəriləsi rekordlar deyil. Tropik istilik Böyük Britaniya kimi ölkələrin sakinlərinə bəzən xoş ola bilər, amma əslində bu, planetdə iqlim böhranı barədə parlaq bir xəbərdərlikdir".

Iyul ayı üçün ən isti onluqdan doqquzuncu son onilliyə təsadüf edib. Altısı – son altı il. Ekstremal istilik bir çox səbəblərə görə xoşagəlməzdir.

Məsələn, ölümlə nəticələnə bilər. Böyük Britaniyanın kral meteoroloqiyasının məlumatına görə, son bir neçə ildə digər hava kateqoriyaları ilə müqayisədə istilik daha çox insanın ölümünə səbəb olub.

Yer səthində temperaturun yüksəlməsi torpağın qurumasına və buzluların əriməsinə gətirib çıxarır. Bu ilin iyul ayında arktik buz təbəqəsi son 40 ilin orta göstəricisinin dördübdəbir qədər az və bütün müşahidələr ərzində ən kiçik olub. Şimal dəniz yolu faktiki olaraq buzdan tamamilə azaddır.

Arktikada bundan əvvəlki rekorddan bir il öncə Polşa ərazisi ölçüsündə bir buz parçası ərimişdi. Son 45 il ərzində isə onun həcmi daha da azalıb, bələliklə, əsrin ortalarına Şimalda buz tamamilə yoxa çıxacaq.

Bu il qasırğa mövsümü də çox erkən başladı və artıq iyul ayında tropiklərdə tam doqquz adlı fırtına qeydə alındı – bu

isə yayın ortaları üçün rekord göstəricidir. Ekvator yaxınlığında güclü küləklər La-Ninya fenomeninin yaranması – Sakit okeanda temperaturun aşağı düşməsinə işarə edir və şok qasırğalar mövsümünü vəd edir. ABŞ-ın Milli Okean və Atmosfer Araşdırmaları İdarəsi (NOAA) adı 12 avqustun 19-25 güclü siklon proqnozlaşdırır. Onlardan 7-11-nin qasırğalara çevrilməsi, 3-6-nın isə tamamilə dağıdıcı olacağı gözlənilir.

Avropanın bir yarısı iyul ayında istidən əziyyət çəkir, bağ-bağçalara su verilməsini qadağan edirdi, digər yarısı isə yorğanlara bürünüb, su bəsmiş dirrliklərdən su çəkirdi.

"Copernicus Climate Change Service" Avropa mərkəzinin məlumatına görə, Finlandiyada normadan iki dəfə artıq yağıntı və normadan 1-2 dərəcə soyuq olub. Portuqaliya 90 illik müşahidələr dövründə, Fransa isə 1959-cu ildən bəri ən isti iyul ayını yaşayıb.

Alimlər xəbərdar edirlər ki,

qlobal istiləşmə məhz temperatur və rütubət kəskin fərqləri, təbii kateqoriyalar və mülayim iqlimin ekstremal iqlimə çevrilməsi səbəblərinə görə təhlükə daşıyır. Planetdə nisbi rütubət son 40 il ərzində aşağı düşür və buna səbəb yağıntılardan azalması deyil, havanın daha tez istiləşməsi və okeanların səthindəki temperaturla fərqi artması faktıdır.

Normadan uzaqlaşma nəinki daha tez baş verir, həmçinin daha uzunmüddətli olur. Avropa ardıcıl olaraq üçüncü quraqlıq yay mövsümündən əziyyət çəkir, bu da məhsul yığılmasında və bütövlükdə iqtisadiyyatda özünü büruzə verir.

İstiləşmə və onun nəticələrinin ən parlaq nümunəsi Kaliforniyada Ölüm Vadisində müşahidə edilmişdir: +54,4°C. Sonra bütün statistik 20 ildə ilk dəfə olaraq elektrik enerjisinin verilməsində kəsilmələr baş verdi: kondisionerlər və soyuducular şəkəni haddindən artıq yükləyirdi. Kaliforniyada orta temperatur ümumilikdə planetlə müqayisədə daha tez artır, yağıntılardan bürünüb, su bəsmiş dirrliklərdən su çəkirdi.

"Copernicus Climate Change Service" Avropa mərkəzinin məlumatına görə, Finlandiyada normadan iki dəfə artıq yağıntı və normadan 1-2 dərəcə soyuq olub. Portuqaliya 90 illik müşahidələr dövründə, Fransa isə 1959-cu ildən bəri ən isti iyul ayını yaşayıb.

Alimlər xəbərdar edirlər ki,

Aysberqlə qarşılaşmaq gəmi üçün hər zaman təhlükə doğurur

Aysberqlər okeanda üzən böyük buz parçalarıdır. Qrouler adlanan ən kiçik aysberqlər belə avtobus böyüklüyündə olurlar. Böyük ölçülü aysberqlər isə yük qatırı uzunluğunda və göydələndən hündür olurlar.

Buz sudan yüngül olduğu üçün aysberqlər üzür. Suyun üzərinə aysberqlərin həcminin yalnız 10%-i çıxır. Yerdə qalan hissəsi isə suyun görünməyən hissəsindədir.

Sadə bir eksperiment keçir. Şəffaf stakanı soyuq su ilə doldur. Oraya buz

parçaları at. O suyun altına gedəcək, lakin batmayacaq. Bir

az keçdikdən sonra əriməyə başlayacaq. Bu hadisəni eynilə

axın aysberqləri qütb zonalarından daha isti sulara aparanda müşahidə etmək olar.

Aysberqlə qarşılaşmaq gəmi üçün hər zaman təhlükə doğurur. Aysberq gəminin görünməyən sault hissəsinə toxunaraq onu deşə bilər. Məsələn "Titanik" gəminin faciəli aqibətini göstərmək olar.

Aysberqlərin yaranma zonası beynəlxalq nəzarət xidmətinin xüsusi təyinatlıları tərəfindən izlənir. Okeanların müvafiq ərazisi isə kosmik peyklər tərəfindən müşahidə altındadır.

Su ehtiyatlarının həcminə görə yalnız Xəzər dənizindən geri qalan Baykal həm də dünyanın ən dərin gölüdür

Baykal Yer kürəsinin ən dərin gölüdür. Dərinliyi 1642 metrə çatır. Şərqi Sibirin cənubunda yerləşən tektonik mənşəli bu göl, eyni zamanda, böyük təbii şirin su hövzəsidir. Təxminən 25 milyon il bundan əvvəl yaranmış ehtimal olunur.

Baykal gölü və ona yaxın ərazilər flora və faunanın unikal müxtəlifliyi ilə fərqlənir. Asiya qitəsinin mərkəzində, Rusiya Federasiyasının İrkutsk vilayəti və Buryatiya Respublikası sərhədində yerləşən bu göl

uzunluğu 620 kilometr, eni isə 24 kilometrəndən 79 kilometrə qədər dəyişən nəhəng aypara şəklindədir. Baykal gölünün dibini dəniz səviyəsindən 1167 metr aşağıda, su səthi isə 455,5 metr hündürdə yerləşir. Su səthinin sahəsi 31,722 kvadratkilometr olub Belçika və Niderland kimi ölkələrin sahəsinə bərabərdir.

Su ehtiyatlarının həcminə görə Baykal yalnız Xəzər dənizindən geri qalır. Lakin Baykal gölündən fərqli olaraq Xəzər dənizinin suyu duzlidir. Baykal gölü-

nün suyu soyuq və şəffafdır, suyunda həll olmuş mineralın və orqanik qarışıqların miqdarı həddən artıq az, oksigenin miqdarı isə çoxdur.

Göldə su o qədər şəffafdır ki, daş parçaları və müxtəlif cisimlər 40 metr dərinlikdə belə aydın görünür. Bu şəffafıq adətən baharda – su mavi çalar alanda daha çox diqqət çəkir.

Baykal gölündə 27 ada var. Onlardan ən irisi Oyxon adasıdır. Xilmen-Xuşun isə gölün ən iri yarımadasıdır.

Baykal ərazisi yüksək seysmik ərazilər sırasına

daxildir. Burada daim zəlzələlər baş verir, küləklər isə göldə qasırğalar yaradır.

Göldə 2600 növə yaxın su heyvanı yaşayır. Onların yarısından çoxu endemik canlılardır, yəni yalnız bu su hövzəsində yaşayırlar. Məşhur Baykal kütümü və digər qızılbalıq fəsiləsinə mənsub balıqlarla zəngin göldə "qırmızı" balıqların bir növü – Baykal nərə balığı da yaşayır. Canlı orqanizmlərin bolluğu Baykal gölünün bütün hissələrində oksigen bolluğu ilə izah olunur.

Bir çox quşlar Baykal gölünün sahilində yuva qururlar. Hər bahar qağayı və qarabadaqlar gölün qayalı sahillərində məskunlaşır, qonur aylar sahilə daha çox yaxınlaşır. Dünyada yeganə şirin su suitisi olan Baykal nerpəsi, Baykalyanı dağ tayqalarında yaşayan və dünyanın ən kiçik maralı sayılan Sibir cüyürü də bu bölgənin endemik heyvanlarındandır.

Baykal gölü 1996-cı ildə UNESCO-nun dünya irsi siyahısına daxil edilmişdir.

“Səbail” təcrübəli qolkiper ilə mövsümün sonunadək müqavilə imzalayır

Futbol üzrə Azərbaycan milli komandasının sabiq qapıçısı Kamran Ağayev klubun sonunadək müqavilə imzalayır.

Dənizçilər futbolçu ilə mövsümün sonunadək müqavilə imzalayıblar. Qeyd edək ki, 34 yaşlı qapıçı 2018/2019-cu il mövsümündə “Keşlə”dən ayrıldıqdan sonra klubsuz qalmışdı.

Qeyd edək ki, “Səbail”in yay fasiləsində dördüncü transferidir. Paytaxt təmsilçisi daha əvvəl Məqsəd İsayev, Florian Kadriu və Elgün Nəbiyev ilə müqavilə bağlayıb.

Kayak və kanoe üzrə Avropa çempionatı ləğv olunub

Oktyabrın 15-18-də Rumıniyada keçirilməsi planlaşdırılan kayak və kanoe üzrə Avropa çempionatı ləğv olunub.

Yarış koronavirus pandemiyasına görə keçirilməyəcək. Bundan əlavə, parakanoe üzrə Avropa çempionatı da ləğv olunub. Qərar pandemiyanın səbəb olduğu məhdudiyatlar səbəbindən qəbul olunub.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı qida ilə koronavirusa yoluxma halları barədə məlumatlara malik deyil

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı COVID-19 xəstəliyinə səbəb olan koronavirus infeksiyasının qida ilə insana keçməsi barədə məlumatlara malik deyil.

Bu barədə Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının səhiyyə sahəsində fəvqəladə vəziyyətlər üzrə programının direktoru Maykl Rayyan bildirib.

“Qida məhsullarının və ya

qida zəncirinin koronavirusun yayılmasında iştirak etməsi barədə heç bir sübut yoxdur”, - deyərək vurğulayıb.

Qeyd edək ki, ötən həftə Çində Braziliyadan gətirilən toyuq qanadlarında və Ekvadordan gətirilən dəniz məhsullarında koronavirus infeksiyası aşkarlandı. Lakin nə onları yeyən şəxslər, nə də onların qohumları COVID-19 xəstəliyinə yoluxmayıb.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının məsləhətçisi Mariya Van Kerkhove Çin hökumətinin qida vasitəsilə koronavirus infeksiyasına yoluxma imkanlarını daqiqliklə araşdırdığını deyib. Onun sözlərinə görə, virus məhsulların termini emalı zamanı məhv olur.

Pəhriz məhsulları hər orqanizm üçün fərdi qaydada olmalıdır

Artıq çəkidən azad olmağın müxtəlif üsulları var. Şübhəsiz ki, bu sahədə idman məşğələləri yanaşı, diyetik yeməklər üstünlük verilməsi də əsas və aparıcı yer tutur.

Diyetik yemək duz, şəkər və un məmulatlarından istifadə edilməklə hazırlanır. Həmin yeməklərin hazırlanmasında xüsusi qida məhsullarından istifadə olunur. Məsələn, xörəklorin tərkibinə un məmulatı kimi yalnız yulaf və qarabaşaq unu daxil edilir.

Orqanizmə uyğun olan düzgün qida məhsullarının müəyyən ləşməsi üçün mütəxəssislərə müraciət etmək vacibdir, çünki pəhriz məhsulları hər orqanizm üçün fərdi qaydada hazırlanır.

Həkim-diyetoloq Ləman Süleymanovanın dediyinə görə, diyetik yeməklərdən ibarət pəhrizə başlanmadan əvvəl hormon və

insulin çatışmazlığı analizləri ilə yanaşı, orqanizmin ümumi analizləri verilməlidir. Həmin analizlərə, eləcə də hər kəsin xəstəlik və fərdi keyfiyyətləri nəzərə alınmaqla pəhriz menyusu tərtib edilir. Məsələn, uşaqlar üçün, şəkərli diabet xəstələri, mədəsində qastrit olanlar və s. üçün fərdi menyular var.

Arzuolunmaz çəkidən xilas olarkən mütləq sağlamlığın da qeydinə qalmaq tələb olunur. Əks təqdirdə orqanizm üçün təhlükə yaranmış olar.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin rəhbərliyi və Həmkarlar İttifaqı Komitəsi Xəzər Dəniz Neft Donanmasının “Calğan-10” gəmisinin böyük mexaniki **Nazim Əfşar oğlu Mehdiyev**

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir, ailəsinə və qohumlarına dərin hüznü başsağlığı verir.

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin rəhbərliyi və Həmkarlar İttifaqı Komitəsi ASCO-nun Məxfi rejim və hərbi səfərbərlik şöbəsinin mütəxəssisi Nəbiyyə Mehdiyevaya, həyat yoldaşı - “Bibiheybat” GTZ-nin əməyin mühafizəsi və təhlükəsizlik texnikası üzrə mühəndisi

Əhəddin Məhdiyev

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznü başsağlığı verir.

Müsaibimiz “Windsurfing Bakı” idman klubunun məşqçisi və təsisçilərindən biri olan Ruslan Abbasovdur. Ruslan bu qeyri-adi idman növü, onun səmərəsi və 3 yaşlı klubun fəaliyyəti haqqında fikirlərini bizimlə bölüşür.

- Biraz özünü, yaratdığımız vindsörfinq klubu haqqında danışın.

- Klubumuz 2017-ci ildə fəaliyyətə başlayıb. Mən və daha 2 dostum xaricdə vindsörfinq ilə məşğul olmuşuq. Küleyin az qala bütün ilboyu hakim olduğu doğma Bakıda bu idman növü üçün əlverişli şəraitin olduğunu zənn edib vindsörfinq klubu yaratmaq qərarına gəldik. İlk olduğuna görə maraqlı gözlədiyimizdən artıq oldu. Hazırda klub mən və Cəbi Ağayev tərəfindən idarə olunur. Türkiyədən gəlmiş beynəlxalq səviyyəli məşqçilər bizə təlim keçərək ser-

tifikatlar veriblər. Daha 4 nəfəri köməkçi məşqçi kimi hazırlayıb. Klubun 8 üzvü var. Müxtəlif sahələrdə çalışan bu gənclər vindsörfinqlə məşğul olmaq üçün də vaxt tapırlar.

Özünü suyun və küləyin “ixtiyarına” verməyi tələb edən idman növü

- Vindsörfinqin özəlliyi nədən ibarətdir və bu idman növü digər su idman növlərindən nə ilə fərqlənir?

- Bütün su idman növləri kimi vindsörfinqdə də idmançı özünü suyun və küləyin “ixtiyarına” verir. Üzərinə yelkən quraşdırılmış xüsusi sörfinq lövhəsi ilə idmançı dənizdə küleyin vasitəsilə hərəkət edir. Əsas şərt tarazlıq qoruyub saxlamaqdır.

- Vindsörfinqlə hansı yaş kateqoriyasına aid olan insanlar məşğul ola bilər və bu idmanla məşğul olmaq üçün hansı şərtlər vacibdir?

- 7 yaşdan yuxarı hər kəs bu idmanla məşğul ola bilər. Amma biz kluba yaşı 16-dan çox olan

şəxsləri qəbul edirik. Şərtlər gələndə isə, deyim ki, çəkisi 90 kiloqramadək və normal fiziki gücü olan hər bir kəs özünü bu idman növündə sınağa bilər.

- “Baku sailing regatta” yarışlarında siz də iştirak etmişiniz. Bu tədbirlərdə fəaliyyətiniz nədən ibarət olub?

- Dəstək məqsədi ilə “Baku Sailing Regatta” yelkənli idman yarışlarında 2 dəfə iştirak etmişəm. Bir neçə həvəskar sərfərimiz yarış zamanı şou göstərərək rəqəbtəyi fərqlilik qatmışdır. Bulvar sakinləri son 20 ildə ilk dəfə vindsörfinqlə məşğul olanları görürdülər. Yarışlardan sonra təşkilatçılar tərəfindən bizə iştiraka görə sertifikatlar təqdim olundu.

- Karantin günlərində klubunuz yaqın ki, fəaliyyət göstərirmi?

- Karantin dövründə bir çox qurumlar kimi, biz də fəaliyyətimizi dayandırmışdıq. Açıq havada keçirilən idman yarışları və tədbirlərinə icazə verildikdən sonra biz yenidən işə başladırıq. Sərt karantin dövründə 24 nəfər müraciət edərək qeydiyyatdan keçmişdir. Hazırda hər gün dərslərimiz olur. Həftəsonları mövcud karantin qaydalarına riayət etməklə 10 nəfər kimi adam idmanla məşğul olmaq üçün klubumuzda təşrif buyururlar. Maraqlı böyükdür və bu, sevindirici haldır. Yaxın gələcəkdə vindsörfinqin inkişafına kömək məqsədilə Bakı ətrafındakı ərazilərdə də klubun filiallarını açmağı planlaşdırırıq.

Müsaibimizə apardı: İlqar Quliyev

Boksçu Roy Cons Mayk Taysonla döyüşünün təxirə salındığına görə təşkilatçılardan təzminat tələb edib.

Bu barədə TASS-a idmançının meneceri Zolt Barna məlumat verib.

O, qeyd edib ki, R.Cons sentyabrın 12-də M.Taysonla döyüşməyə tam hazır idi. Lakin rəqibin komandası döyüşü təxirə salmağa qərar verib. Menecer hər iki tərə-

Boksçu döyüşü təxirə salındığına görə təzminat tələb edir

fin vəkillərinin kompensasiyası ilə bağlı qarşılıqlı razılıq üzərində işlədiklərini vurğulayıb.

Əvvəl əfsanəvi boksçular Mayk Tayson və Roy Cons arasında döyüşü sentyabrın 12-də keçiriləcəyi planlaşdırılırsa da, son-

radan mübarizədən əldə olunan gəlirləri artırmaq məqsədilə M.Taysonun komandası döyüşü təxirə salıb. Yeni tarixə görə qarşılaşma noyabrın 28-də baş tutacaq. Döyüş Kaliforniya ştatında keçiriləcək və 8 raunddan ibarət olacaq.

Əlli üç yaşlı Mayk Tayson karyerası ərzində 58 döyüş keçirib. Onların 50-də qələbə (44-ü nokautla) qazanan dünya şöhrətli boksçu 6 qarşılaşmadan məğlub ayrılıb. Roy Consun hesabında 47-si nokoutla olmaqla 66 qələbə var.

Balıq və balıq məhsulları yüksək qida dəyərliliyinə görə digər at növlərindən fərqlənir. Balıq ətinin tərkibində zülallar, yüngül həzm olunan yağlar, B qrup vitaminləri, az miqdarda C vitamini və faydalı bir çox mineral maddələr (fosfor, kalsium, kalium, dəmir, yod, sink və s.) mövcuddur. Balıq yağı A və D vitaminləri, Omeqa-3 və Omeqa-6 ilə olduqca zəngindir. Xüsusilə də orqanizmin A vitamini ilə təmin olunmasında tövbə mənbədir. Qeyd edək ki, okean balıqlarından əldə edilmiş yağlar daha yüksək bioloji dəyərliliyə malikdir. Balıq kürüsü də faydalı qida məhsulu hesab olunur. Tərkibindəki vitamin və mineralların immun sistemini gücləndirir. Bu barədə Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi İnstitutunun Analitik Ekspertiza Mərkəzinin Milli Referens Laboratoriyasının Bioloji Müayinələr Bölməsinin parazitoloqu Rəna Əkbərovanın məqaləsində deyilir.

Bələ bir fikir var ki, qış mövsümündə balıqla qidalanmaq daha faydalıdır. Əslində mütəxəssislərin fikrincə, balığın hansı mövsümdə istehlakının fərqi yoxdur. Əsas odur ki, saxlanma şəraitinə

Bütün mövsümlərdə həftədə 3 dəfə balıq yeyilməsi tövsiyə olunur

düzgün emal edilsin. Xatırladaq ki, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı bütün mövsümlərdə həftədə 3 dəfə balıq yeyilməsini tövsiyə edir.

Balıq alarkən diqqətli olmaq lazımdır. Sanitariya-gigiyenik tələblərə cavab verməyən şəraitdə balıq və balıq məhsullarının satışı insan orqanizmi üçün ciddi fəsadlar yarada bilər. Növbədən əvvəl olmağa balıq, həmçinin balıq konservləri alarkən saxlanma şəraitinə və temperaturuna diqqət yetirilməlidir. Konservləşdirilmiş məhsulun metal qabında azıq, batıq, pas, həmçinin alt və ya üst qapaqda şişmə (bombaj) müşahidə olunursa, istehlakı tövsiyə edilmir. Qablaşdırılmış balıq məhsulu alarkən onların istehlakı və son istifadə tarixini, eyni zamanda etiketin üzərində istehlakçının adı və ünvanı, əmtəə nişanı, qida dəyəri, saxlanma müddəti və s. məlumatları diqqətlə nəzərdən keçirmək lazımdır.

Saxlanma temperaturuna və gigiyenik tələblərə riayət edilmədikdə balıq və balıq məhsulları yoluxucu mikroorqanizmlərin

lik və qazanlığı kimi hallara səbəb olur.

Balığın səbəb ola biləcəyi təhlükələrdən qorunmaq üçün emal zamanı müəyyən texnologiyaya riayət edilməlidir. Balıqdan qaydalanacaq qalıqların təhlükəsizlik təminatı üçün diqqətli olmaq lazımdır. Balıqdan qaydalanacaq qalıqların təhlükəsizlik təminatı üçün diqqətli olmaq lazımdır. Balıqdan qaydalanacaq qalıqların təhlükəsizlik təminatı üçün diqqətli olmaq lazımdır.

ki, balıq təmizləndikdən sonra istifadə olunan alətlər (taxta, bıçaq və s.) və əllər sabunlu su ilə təmiz yuyulmalıdır. Balıq və digər ətirə məhsullarında istifadə olunan taxta və alətlər müxtəlif olmalıdır.

Parazitlər xəstəliklərə balıq əmtəə təsərrüfatına ciddi zərər vurur. Belə ki, xəstəlik törədicilərinin yoluxan balıqlar inkişafından qorunma, ətinin keyfiyyəti aşağı düşür, həmçinin bəzi hallarda kütləvi qırdalara ciddi əməl olunmalıdır. Belə ki, balıqdan yemək hazırlayarkən dad və faydalı keyfiyyətlərini qorumaq üçün düzgün bişirilməsi şərtidir. Balıq 20 dəqiqə qaynadılmalı və ya qızardılmalıdır. Unutmayın ki, çiy və ya kiçik qədər bişməmiş balıq əti ilə parazitlərin səbəb ola biləcəyi bir çox xəstəliklər yaranır. Parazitlər aşağı temperaturda da yaşama qabiliyyətinə malik olduğundan dondurulmuş balıqdan belə yoluxma baş verə bilər. Parazitlərlə yoluxmuş balığı yalnız qaynatıldıqdan sonra və ya müvafiq bayatlıq-sanitariya ekspertizasının rəyi olduğu təqdirdə pişir, ki, və ya zoparkdakı vəhşi heyvanlara qida məhsulu kimi vermək olar. Duza qoyularkən də texniki tələblərə əməl olunması vacibdir.

Xüsusilə qeyd etmək lazımdır

Bəzən ciddi bir səbəb olmadan belə insan özünü halsız və yorğun hiss edir. Son illər aparılan araşdırmalar bəzi qidalardan lazımi miqdarda qəbul edilməsi xoşbəxtlik hissələrinin artdığını ortaya çıxarıb. Bəzi qida məhsulları var ki, onlar təbii antidepressant olaraq orqanizmdə xoşbəxtlik hormonu olan serotonin istehsal edir. Həmin orqanizmdə normal miqdarda olduqda insanın həyata olan həvəsi artır və özünü xoşbəxt hiss edir. Ona görə də ona xoşbəxtlik hormonu adı verilib.

Həkim-fitoterapevt Elnur Eldaroglu deyib: “Aparılan tə-

“Xoşbəxtlik hormonu”

qizqlar göstərir ki, depressiya, miqren, hiperaktivlik, insulina həssaslıq, hətta kökəlmonin əsasında serotonin dayanır. Serotonin yüksəldikdə və ya həddən artıq olduqda əhval-ruhiyyə də yüksək olur, bununla yanaşı, qeyri-nor- mal və narahat yuxu, iştahının

azalması, ruhi-psixi sağlamlığın yerində olmaması kimi halların yaranmasına səbəb olur. Serotonin çatışmazlığı depressiv halların yaranmasına, kökəlmə və ya anoreksiya, bulimiya kimi qida pozğunluqlarına da səbəb olur.

“Xoşbəxtlik hormonu” kimi tanınan serotonin əvəzlənənməyən aminturşu olan triptofandan yaranır. Triptofan isə orqanizmdə sintez olunmadığı üçün onu qidalardan əldə etmək lazımdır. Zülalla zəngin olan qidalardan triptofan yüksəldikdə və ya həddən artıq olduqda əhval-ruhiyyə də yüksək olur, bununla yanaşı, qeyri-nor- mal və narahat yuxu, iştahının

sürətlə mənimşənir. Serotonin stress əleyhinə təsir mexanizmi ilə əlaqədar olaraq günün müəyyən vaxtlarında qandakı miqdarı dəyişə bilər.

Həkimin verdiyi məlumat görə, orqanizmdə serotoninin miqdarına müxtəlif faktorlar təsir edir: “Qadın orqanizmində estrogenin artması serotonin miqdarında yüksəlişə səbəb olur. Aclıq, yorğunluq, stress və dərmanların onun miqdarını aşağı saldıqca müəyyən olunub. Məsələn, serotonin azlığı yarananda zülal və vitaminlər immun sistemin müdafiəsində axıraddək dayana bilər.

1 aylıqdan 1 yaşına qədər olan körpələrdə rast gəlinən

“qəflətli uşağ ölümü sindromu” və ya “beşikdə ölüm”ün səbəbi serotonin çatışmazlığı ilə əlaqədardır. Onun qarşısını almaq üçün körpəni qarnı yox, küyü üstə yatmaq, siqaret tüstüsündən uzaq saxlamaq lazımdır. Stress, qanda şəkərin aşağı olması və menstural dövrdə estrogen hormonunun aşağı düşməsi serotonin miqdarını azaldır, qadınlarda estrogen hormonunun artmasını oksigen, süd, hind quşu əti və şokolad kimi triptofan tərkibli maddələr, mütəmadi məşqlər və idman artırır bilər. Serotonin miqdarını artıran qidalara püsta, çiyələk, banan, üzüm, yeralması, portaqal, künküt, məkaron və şokolad aiddir”.

BAŞ REDAKTOR
Rasif İman oğlu
TAHIROV

Ünvanımız:
AZ1029, Bakı şəhəri,
Heydər Əliyev prospekti, 152
TELEFONLARIMIZ:
Baş redaktor
(050) 670-33-76;
12-36 (daxili)

Qəzetin təsisçisi:
“Azərbaycan Xəzər Dəniz
Gəmiçiliyi”
Qapalı Səhmdar
Cəmiyyəti

Qəzet “Dəniz” qəzetinin
kompyuter mərkəzində
yığılmış, səhifələnməmiş və
“Azərbaycan” nəşriyyatında
çap olunmuşdur

Şəhadətnamə: 275
Tiraj: 2000
Sifariş: 2036